

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО
КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ**

**Спеціалізація: «Композиція». Другий курс
Викладач: Гнатюк Лариса Анастасіївна**

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИКИ XIX СТОЛІТТЯ

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**Напря́м підготовки: 02 «Культура і мистецтво»
Спеціалі́зність: 025 «Музичне мистецтво»
Спеціалі́зація: «Композиція»
Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»
Факультет — композиторський**

Київ — 2020

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Т Е М А	Обсяг годин				
		Денна форма				
		Усього	зокрема			
			Аудиторні	Лекційні	Семінарські	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ III. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МУЗИКА ХІХ СТОЛІТТЯ						
Змістовий модуль 1. Західноєвропейська опера ХІХ століття						
1.	Шляхи розвитку західноєвропейської опери ХІХ століття. Опера-буффа в італійському музичному театрі. «Попелюшка» Джоаккіно Россіні (1792–1868). «Дон Паскуале» Гаetano Доницетті (1797–1848).	8	4	2	2	4
2.	Жанровий синтез та симфонізація оперної дії у «великій» лірико-комічній опері Ріхарда Вагнера (1813–1883). «Нюрнберзькі мейстерзингери». «Фальстаф» Джузеппе Верді (1813–1901) як підсумок синтетичних тенденцій у розвитку комічного оперного жанру.	4	2		2	2
3.	Жанр історичної опери у французькій культурі. «Гугеноти» Джакомо Мейєрбера (1791–1864).	4	2	2		
4.	Історичні сюжети у творчості Джузеппе Верді (1813–1901). Історія і романтична драма. «Дон Карлос».	4	2	2		2
5.	Літературні впливи в італійській опері. Джузеппе Верді та Вільям Шекспір. «Отелло».	4	2	2		2
6.	Літературні впливи у французькій ліричній опері. Творчість Йоганна Вольфганга Гете і Вільяма Шекспіра в опері ХІХ століття. «Фауст» та «Ромео і Джульєтта» Шарля Гуно (1818–1893).	4	2		2	2
7.	Ріхард Вагнер (1813–1883). Реформаторські принципи музичного театру. «Лоенгрін». «Летючий голландець». «Тангейзер». Міфотворча концепція тетралогії «Перстень нібелунга».	6	4	2	2	2
<i>Разом за змістовим модулем 1.</i>		32	18	10	8	14

№ п/п	Т Е М А	Обсяг годин				
		Денна форма				
		Усього	зокрема			
Аудиторні	Лекційні		Семінарські	Самостійна робота		
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 2. ІНСТРУМЕНТАЛЬНА І ВОКАЛЬНО-ХОРОВА МУЗИКА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ						
1.	Програмний симфонізм. Симфонічна поема і симфонія. Ференц Ліст (1811–1886). Симфонічні поеми «Мазепа» і «Тассо». «Фауст-симфонія». Бедржих Сметана (1824–1884). Програмно-симфонічний цикл «Моя Батьківщина». Ріхард Штраус (1864–1949). Симфонічні поеми «Веселі пригоди Тіля Уленшпігеля» і «Дон Жуан». Принципи програмного симфонізму.	8	4	2	2	4
2.	Симфонія у творчості Антона Брукнера (1824–1896), Йоганнеса Брамса (1833–1897), Антоніна Дворжака (1841–1904), Густава Малера (1860–1911).	12	4		4	4
3.	Духовні жанри пізньоромантичної епохи. «Німецький реквієм» Йоганнеса Брамса. «Легенда про святу Єлизавету» Ференца Ліста.	4	4	2		2
<i>Залік</i>						
<i>Разом за змістовним модулем 2.</i>		24	10	4	6	14
<i>Разом за модулем III</i>		56	28	14	14	28

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль III. Західноєвропейська музика XIX століття

Змістовий модуль 1. Західноєвропейська опера XIX століття

Тема 1. Шляхи розвитку західноєвропейської опери XIX століття.

Опера-буффа в італійському музичному театрі.

«Попелюшка» Джоаккіно Россіні.

«Дон Паскуале» Гаetano Доніцетті

Опера у контексті романтичної культури, її провідна роль. Опера як зразок реалізації визначальної тези романтичної естетики — ідеї синтезу мистецтв. Розвиток романтичної опери у найтісніших контактах із розвитком літератури.

Самобутність процесів перебудови системи оперних жанрів, які склалися у попередній період історії опери. Роль у цих процесах комічної опери у її головних різновидах — італійської опери-буффа, французької опера-комік, німецького зингшпіля.

Жанр опери-буффа у творчості Джоаккіно Россіні та Гаetano Доніцетті.

Джоаккіно Россіні (1792–1868) як спадкоємець досягнень світової комедіографії, майстрів комічної опери XVIII ст. Вплив романтичного світосприйняття на ставлення до комічного у творчості Дж. Россіні (як уособлення внутрішньої свободи, утілення карнавального духу, піднесення до світу божественної радості). «Попелюшка» (1817). Історія створення, сценічна доля. Музичні характеристики головних героїв. Особливості стилю.

Гаetano Доніцетті (1797–1848). «Дон Паскуале» (1843). Історія створення, сценічна доля. Музичні характеристики головних героїв. Особливості стилю.

ЛІБРЕТО

Дж. Россіні. «Попелюшка». <http://libretto-oper.ru/rossini/cenerentola>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEj64JHUvIAX3ae5Md1g?e=CLlGIE>

Г. Доніцетті «Дон Паскуале» <https://www.belcanto.ru/pasquale.html>

НОТНИЙ МАТЕРІАЛ (КЛАВІРИ)

Дж. Россіні. Опера «Попелюшка». Клавір.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEj64JHUvIAX3ae5Md1g?e=eG2rFv>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEj64JHUvIAX3ae5Md1g?e=kKKFts>

Г. Доніцетті. Опера «Дон Паскуале». Клавір.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjKQqUIkhh3rkQMbVDQ?e=sh648k>

ВІДЕОМАТЕРІАЛИ

Дж. Россіні. Опера «Попелюшка» (відео).
<https://1drv.ms/v/s!AgefSEct0nnEjPhTlrMCyKY9nKVEKw?e=arDxTy>

Г. Доніцетті. Опера «Дон Паскуале» (відео)

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkbp54C436yoUH6Aepw?e=xs4Re5>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Иванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посіб. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.

Конен В. Дж. Історія зарубіжної музики : учебник. Вып. 3 : Германия. Австрия. Италия. Франция Польша. С 1789 года до середины XIX века. Изд. 7, доп. и перераб. Москва : Музыка, 1989. 544 с.

Музыкальная культура Италии. С. 371–403.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbsBuQN1uxIJNeSRyg?e=wiK RKZ>

Черкашина-Губаренко М. Р. Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Страницы оперной истории в картинках и лицах : монография. Харьков : Акта, 2013. 468 с.

Джоаккіно Россіні

Беляковская Н. В. «Золушка» Дж. Россини и партия Анжелины в репертуаре Чечилии Бартоли // Київське музикознавство. Матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. «Молоді музикознавці України». 2010 р. : зб. ст. / Київський ін-т Р. М. Глієра ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського Київ, 2010. С. 190–198.

<https://docplayer.ru/28422204-Natalya-belyakovskaya-zolushka-dzh-rossini-i-partiya-anzheliny-v-repertuare-chechilii-bartoli.html>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLExFK1rDsR9FXbS7Q?e=WQMnw1>

Беляковська Н. В. «Попелюшка» Джоаккіно Россіні на сучасних оперних сценах // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 19–26.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq0yUeh-3lSrY0zLkw?e=SF0zyG>

Бронфин Е. Ф. Джоаккино Россини. Жизнь и творчество в материалах и документах / под ред. Г. Л. Головинского, Д. В. Житомирского, М. Д. Сабининой. Москва : Сов. композитор, 1973. 188 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkInM_7PiGTu6I3nQ?e=UL2346

Вейнсток Г. Джоаккино Россини. Принц музыки. Москва : Центрполиграф, 2003. 496 с. (Великие имена). <https://www.litmir.me/br/?b=197548>

Черкашина-Губаренко М. Р. Известный и неизвестный Джоаккино Россини // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 27 : Й. Гайдн — І. Котляревський: мистецтво оптимізму : зб. наук. пр. / Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2009. С. 136–145.

Черкашина М. Р. Россини-комедиограф и проблемы эволюции итальянской оперы-буффа // Джоаккино Россини: современные аспекты исследования творческого наследия : сб. ст. / под. ред. М. Р. Черкашиной. Киев : КГК им. П. И. Чайковского, 1993. С. 5–24.

Друге видання у збірці: Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 23–38.

Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=yyVEwI>

Гаэтано Доницетті

Фраккароли А. Гаэтано Доницетті / пер. с итал. И. Константиновой. Санкт-Петербург : Сад искусств, 2003. 336 с. (Библиотека Академии молодых оперных певцов Мариинского театра).

<https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEipwAMOuTD-H1GigzQA?e=VO4Frd>

ДОДАТКОВА

Вопросы оперной драматургии : учеб. пособ. ; сб. ст. / сост., общ. ред. предисл. Ю. Н. Тюлина. Москва : Музыка, 1975. 315 с.

Кулешова Г. Г. Композиция оперы. Минск : Наука и техника, 1983. 175 с.

Маркези Г. Опера. Путеводитель. От истоков до наших дней / пер. с итал.

Е. П. Гречаной. Москва : Музыка, 1990. 384 с.

Ферман В. Э. Оперный театр. Статьи и исследования. Москва : Музгиз, 1961. 359 с.

Джоаккіно Россіні

Клюйкова О. В. Маленькая повесть о большом композиторе, или Джоаккино Россини. Москва : Музыка, 1990. 62 с.

<https://libking.ru/books/nonf-/nonf-biography/98761-olga-klyuykova-malenskaya-povest-o-bolshom-kompozitore-ili-dzhoakkino-rossini.html>

https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkLEz_LOnUVcKiZefQA?e=7dZ4bc

Фраккароли А. Россини. Письма Россини. Воспоминания / пер. с итал.

И. Константиновой. Москва : Правда, 1990. 544 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkYN7-seJ-x3Yf49ftQ?e=C5FCz2>

Черкашина-Губаренко М. Р. Оперний світ Джоаккіно Россіні на сучасній сцені: від серйозного до комічного // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 13–18.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq00At2_4h76T5POMQ?e=kbC0Me

Гаэтано Доницетті

Донатти-Петтени Дж. Гаэтано Доницетті / пер. с итал. Ленинград : Музыка, 1980. 192 с.

Тема 2. Жанровий синтез та симфонізація оперної дії у «великій» лірико-комічній опері Ріхарда Вагнера «Нюрнберзькі майстерзингери». «Фальстаф» Джузеппе Верді як підсумок синтетичних тенденцій у розвитку комічного оперного жанру

Жанровий синтез у «великій» лірико-комічній опері Ріхарда Вагнера (1813–1883) «Нюрнберзькі майстерзингери» (1861–1867). Джерела сюжету. Історія створення опери. Головні персонажі та їх музичні характеристики. Ма-

сові сцени. Вокальна мова персонажів. Лейтмотивна система та шляхи симфонізації оперної дії. Роль ліричного струменя та філософських роздумів у розширенні меж комічного жанру.

«Фальстаф» (1889) Джузеппе Верді (1813–1901) як підсумок синтетичних тенденцій у розвитку жанру комічної опери. Інтерпретація шекспірівського сюжету і драматургічних принципів. Трансформація рис опери-buffa і роль буфонної традиції у стилістиці твору. Взаємодія комедійного і ліричного начал. Метод психологічного аналізу у створенні образу центрального персонажа. Передбачення майбутніх шляхів розвитку оперного мистецтва.

ЛІБРЕТО І ПОТНИЙ МАТЕРІАЛ

Ріхард Вагнер. «Нюрнберзькі мейстерзингери».

Лібрето: <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEipsi29iRN4gE-VpELA?e=nsFMXv>

Клавир: <https://primanota.ru/richard-wagner/lohengrin-loengrin-nyurnbergskie-meisterzinger-russkii-nemeckii-yazdie-meistersinger-von-nurnberg-russian-german.htm>

Джузеппе Верді. Опера «Фальстаф»

Клавир: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkc9h2Q9wgyiB61Aw-g?e=PsVw6O>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Иванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посіб. / за ред. М. Р. Черкашиної-Губаренко. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.

Ріхард Вагнер

Виеру Н. И. «Нюрнбергские мейстерзингеры». Музыкальная форма и драматургия. Москва : Музыка, 1972. 122 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZxRej4AADU_G5_9EA?e=J9gbjY

Галь Г. Рихард Вагнер. Опыт характеристики // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. А. В. Михайлова. Москва : Радуга, 1986. С. 179–306.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhJm8lTglCIs6zNUw?e=lfL3qD>

Левик Б. В. Рихард Вагнер. Москва : Музыка, 1978. 448 с. («Классики мировой музыкальной культуры»).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZp3Dls9SR-TsY5mnA?e=eABgZL>

Раку М. Г. Вагнер : путеводитель. Москва : Классика-XXI, 2007. 320 с. : нот. (Легенды и бренды классической музыки).

Джузеппе Верді

Галь Г. Джузеппе Верди и оперная драматургия // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. С. В. Рожновского. Москва : Радуга, 1986. С. 309–457.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhJm8ITglCIs6zNUw?e=lfL3qD>

Дегтярёва Н. И. О тематической работе в «Отелло» и «Фальстафе» Верди // Opera musicologica. 2015. № 2 (24). С. 62–74.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhfE8_WzyTtHQ6OCw?e=TWiTxc

Оперы Дж. Верди. Путеводитель. Москва : Музыка, 1970. 424 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhZdKMI5xTog5bNig?e=hXdFyW>

Орджоникидзе Г. Ш. Оперы Верди на сюжеты Шекспира. Москва : Музыка, 1967. 326 с.

Соловцова Л. Джузеппе Верди. 3-е, доп. и перераб. изд. Москва : Музыка, 1981. 416 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbodVSIKizc3UCusew?e=veukxV>

ДОДАТКОВА

Кенигсберг А. К. От Вебера до Рихарда Штрауса. 24 немецкие оперы XIX — первой половины XX вв. история создания. Сюжет. Музыка. Санкт-Петербург, 2010. 226 с.

Маркези Г. Опера. Путеводитель. От истоков до наших дней / пер. с итал. Е. П. Гречаной. Москва : Музыка, 1990. 384 с.

Рихард Вагнер

Кенигсберг А. К. Рихард Вагнер. Годы изгнания (1849–1864) : учеб. пособие. Санкт-Петербург, 2008. 180 с.

Крауклис Г. В. Оперные увертюры Р. Вагнера. Москва : Музыка, 1964. 112 с. (В помощь педагогу-музыканту).

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhL_dF_uKbGowefjQ?e=2n5vJI

Литтанберже А. Рихард Вагнер как поэт и мыслитель. Москва : Алгоритм, 1997. 480 с. (Гений в искусстве).

<http://www.rodon.org/la/rvkpim.htm>

<http://wagner.su/node/147>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpYaVNsirZjJiF4IA?e=BeWw6X>

Шюрэ Э. Рихард Вагнер и его музыкальная драма / пер. с фр. Н. М. Розен. Москва : Энигма, 2007. 320 с.

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLlKouBZcp7TwiN5aw?e=gceYhZ>

Джузеппе Верді

Верди Дж. Избранные письма / пер., вступ. ст. и прим. А. Д. Бушен. Москва : Госмузиздат, 1959. 578 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkYZLB_TP0WFFWNKHDg?e=QEFhPh

Верфель Ф. Верди. Роман оперы. Москва : Музыка, 1991. 320 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLpZlGVb4CuEZoaJQQ?e=K9ZOyK>

Корчова О. О. Джузеппе Верді, Ріхард Вагнер і Джакомо Пуччіні як творці авторського музичного театру // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2010. № 2 (7). С. 36–43.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxGYXAN3yLXsm3RA?e=3d6Llz>

Тароцци Дж. Верди / сокр. пер. с итал. И. Константиновой. Москва : Молода гвардия, 1984. 352 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 8 / 648).
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkboh_RKec2mp7Y7K0Q?e=BAUmdD

Тема 3. Жанр історичної опери у французькій культурі. «Гугеноти» Джакомо Мейєрбера

Становлення історичних жанрів у літературі та мистецтві. Зародження жанру історичного роману (Вальтер Скотт). «Чорні жанри» в літературі: готичний роман і драма долі. Лицарський роман (роман жахів) та роман бароко (засновник — Хорас Уолпол — «Замок Отранто», 1764). Основні елементи готичних романів: старовинний замок чи його руїни (пасивний елемент), готичний лиходій інфернального походження (активний елемент). Особливості історичних жанрів. Значення середовища (історично точно, детально відображене). Значення казково-фантастичних і жанрово-побутових сюжетів німецького зінгшпіля і французької комічної опери у становленні історичної опери.

Формування жанру французької «великої» опери у творчості Гаспаре Спонтіні, Джоаккіно Россіні, Данієля Обера. Взаємодія історичної колізії, ліричного сюжету і картин природи й побуту. Відображення історичних подій у поєднанні з колізією соціально-побутової драми. Традиції французьких жанрів опера-комік та балету. Поліфонія контрастних сюжетних планів та її роль у драматургії твору. Ускладнення драматургії за рахунок розгорнутих хорових сцен. Роль патріотичних мотивів.

Творчий шлях **Джакомо Мейєрбера** (1791–1864). Роль композитора в утвердженні жанрового канону історичної опери доби Романтизму. Творча співдружність Джакомо Мейєрбера й Ежена Скріба. Опера «Гугеноти» (1835) як типовий зразок нового жанру. Вокальні амплуа та музично-сценічні характери. Взаємодія у процесі драматургічного розвитку історичної колізії зіткнення католиків та гугенотів, їх загостреного протистояння і сцен, у яких відтворюються жанрові й побутові картини віддаленого історичного часу; переплетення історичної теми й ліричного сюжету. Музичні засоби відтворення «історичного колориту». Поєднання ознак «номерної» опери та нових рис музичної драми наскрізного розвитку.

ЛІБРЕТО, НОТНИЙ І ВІДЕОМАТЕРІАЛ

Дж. Мейєрбер. Опера «Гугеноти».

Лібрето. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEitNY4agNeqi8pFq41g?e=wqtRiX>

Клавір. <https://primanota.ru/giacomo-meyerbeer/gugenoty-sheets.htm>

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEj8gZ19MmXGIBgmb_Vw?e=T7LrjS

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEjKQ0ypeHCNDIWjhujQ?e=h5hdrX>

Відео (Берлін) <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkdAxjek6gMQANwLJfG?e=JciRTc>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

- Давыдова М. А.* Джакомо Мейербер. Его жизнь и музыкальная деятельность. Санкт-Петербург : Общественная польза, 1892. 78 с.
http://az.lib.ru/d/dawydowa_m_a/text_1892_meyerbeer.shtml
- Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р.* Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посіб. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.
- Сакало О. В.* «Гугеноти» Джакомо Мейербера: залаштункові процеси першої вистави // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2016. № 1. С. 54–64.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2016_1_8
- Сакало О. В.* Приховані тексти інтертексту «Гугенотів» Дж. Мейербера // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 27–35.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq08XQKrpCRuxEmwIA?e=4Wmh2W>

ДОДАТКОВА

- Кремлёв Ю. А.* Джакомо Мейербер. Очерк жизни и творчества. Ленинград : Музгиз, 1936. 48 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEitNMMGk_UPZGKRyeyw?e=p1s0Up
- Соллертинский И. И.* Мейербер. Москва : Музгиз, 1962. 32 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEitNIp2sn52EPxwphKA?e=7bezPP>
- Сакало О. В.* Фаустіанські мотиви опери «Роберт-Диявол» Джакомо Мейербера // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. 2012. № 3 (16). С. 48–56.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq4EDeJEnonpoC0eJA?e=qHX1Es>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Дело Мейербера с дистанции времени // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 89–96.
Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=yyVEwI>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Размышления о феномене оперы // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 43–55.
Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=yyVEwI>

Тема 4. Історичні сюжети у творчості Джузеппе Верді. Історія і романтична драма. «Дон Карлос»

Історичні сюжети у творчості Джузеппе Верді. Відображення історичних подій у жанрових умовах романтичної драми. Вплив на формування романтичної драми естетичних настанов і творчості Віктора Гюго. Відтворення жанрового канону романтичної драми та вплив національно-визвольних ідей в операх Дж. Верді на історичні теми (1840-ві роки). Взаємодія італійських традицій із французькими впливами в історичних операх Дж. Верді 1850–1860-х років.

Опера «Дон Карлос» (1865). Подолання обмеженості суто романтичної інтерпретації історії за рахунок психологічної глибини і драматичної загостреності в її відтворенні, переважання рис музичної драми наскрізного розвитку. Особливості драматургії. Засоби музичних характеристик. Зразки сучасних постановок історичних опер доби Романтизму: 1) із дотриманням історичного колориту й ознак певної епохи; 2) із перенесенням дії у сучасні реалії, з натяками на нещодавні історичні події.

ЛІБРЕТО І НОТНИЙ МАТЕРІАЛ

Дж. Верді. Опера «Дон Карлос».

Лібрето. https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiptP_UJvscnu02wCAA?e=t1SFxN
<https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEips7OrWrDdx3cgrf7Q?e=AcrCjo>

Клавір (п'ятиактна версія).

<https://primanota.ru/giuseppe-verdi/opera-don-carlos-don-karlos-versiya-v-5-aktax-klavir-sheets.htm>

Клавір (чотирьохактна версія).

<https://primanota.ru/giuseppe-verdi/opera-don-carlos-don-karlos-versiya-v-4-aktax-klavir-sheets.htm>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Галь Г. Джузеппе Верди и оперная драматургия // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. С. В. Рожновского. Москва : Радуга, 1986. С. 309–457.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhJm8ITglCIs6zNUw?e=lfL3qD>

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Иванова И. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. История оперы. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посіб. / за ред. М. Р. Черкашиної-Губаренко. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.

Оперы Дж. Верди. Путеводитель. Москва : Музыка, 1970. 424 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhZdKMI5xTog5bNig?e=A4nouc>

Платонов А. С. Оперы Верди 40-х годов. Путеводитель по операм Верди. Алма-Ата, 1998. 140 с. <https://www.belcanto.ru/platonov.html>

Соловцова Л. Джузеппе Верди. 3-е, доп. и перераб. изд. Москва : Музыка, 1981. 416 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbodVSIKizc3UCusew?e=veukxV>

Черкашина-Губаренко М. Р. Историческая опера эпохи романтизма. Киев : Муз. Україна, 1986. 152 с.

https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLF_xe1PFgzyN7u1-Q?e=wRLRRd

ДОДАТКОВА

Верди Дж. Избранные письма / пер., вступ. ст. и прим. А. Д. Бушен. Москва : Госмузиздат, 1959. 578 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkYZLB_TP0WFFWNKHDg?e=QEFhPh

Верфель Ф. Верди. Роман оперы. Москва : Музыка, 1991. 320 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLpZlGVb4CuEZoaJQQ?e=K9ZOyK>

Корцова О. О. Джузеппе Верди, Рихард Вагнер і Джакомо Пуччіні як творці авторського музичного театру // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2010. № 2 (7). С. 36–43.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxGYXAN3yLXsm3RA?e=3d6Llz>

Маркези Г. Опера. Путеводитель. От истоков до наших дней / пер. с итал.

Е. П. Гречаной. Москва : Музыка, 1990. 384 с.

Тароцци Дж. Верди / сокр. пер. с итал. И. Константиновой. Москва : Молода гвардия, 1984. 352 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 8 / 648).

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkboh_RKec2mp7Y7K0Q?e=BAUmdD

Черкашина-Губаренко М. Р. Историческая опера как мета-жанр // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 70–78.

Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=yyVEwI>

Тема 5. Літературні впливи в італійській опері. Джузеппе Верді та Вільям Шекспір. «Отелло»

Твори Вільяма Шекспіра в опері XIX століття. Перші спроби створення опер на шекспірівські сюжети в італійській ранній романтичній опері. «Отелло» (1887) Джузеппе Верді як разок інтерпретації трагедій Вільяма Шекспіра.

Шлях Дж. Верді від «Макбета» до «Отелло». Джузеппе Верді та Арріго Бойто. Роль лібрето А. Бойто в оперній трансформації шекспірівської трагедії. Передостання опера Дж. Верді як кульмінаційний етап засвоєння образів та драматургічних принципів В. Шекспіра. Особливості драматургії. Засоби музичних характеристик.

ЛІБРЕТО І ПОТНИЙ МАТЕРІАЛ

Дж. Верді. Опера «Отелло».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEi9pcLDjxITh8-TlPfw?e=at66id>

http://hvorostovsky.su/index.php?mod=content&action=content_view&cat_id=90&id=1302

Клавір. <https://primanota.ru/giuseppe-verdi/opera-otello-otello-klavir-sheets.htm>

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEjP89jJMcasGb9YPySQ?e=gXQrjF>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Галь Г. Джузеппе Верди и оперная драматургия // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. С. В. Рожновского. Москва : Радуга, 1986.

С. 309–457.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhJm8lTglCIs6zNUw?e=lfL3qD>

Дегтярёва Н. И. О тематической работе в «Отелло» и «Фальстафе» Верди // *Opera musicologica*. 2015. № 2 (24). С. 62–74.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhfE8_WzyTtHQ6OCw?e=TWiTxc

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Иванова И. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. История оперы. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посіб. / за ред. М. Р. Черкашиної-Губаренко-Губаренко. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.

Оперы Дж. Верди. Путеводитель. Москва : Музыка, 1970. 424 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhZdKMI5xTog5bNig?e=A4nouc>

Орджоникидзе Г. Ш. Оперы Верди на сюжеты Шекспира. Москва : Музыка, 1967. 326 с.

Соловцова Л. Джузеппе Верди. 3-е, доп. и перераб. изд. Москва : Музыка, 1981. 416 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbodVSIKizc3UCusew?e=veukxV>

ДОДАТКОВА

Ван Те. Стилиевые основы оперных произведений Дж. Верди: к проблеме оперного мышления // *Музичне мистецтво і культура*. Науковий вісник / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2016. Вип. 23. С. 46–57.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLEt6WBkx27NmZ4euw?e=vb0P3t>

Верди Дж. Избранные письма / пер., вступ. ст. и прим. А. Д. Бушен. Москва : Госмузиздат, 1959. 578 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkYZLB_TP0WFFWNKHDg?e=QEFhPh

Верфель Ф. Верди. Роман оперы. Москва : Музыка, 1991. 320 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLpZlGVb4CuEZoaJQQ?e=K9ZOyK>

Корцова О. О. Джузеппе Верди, Рихард Вагнер і Джакомо Пуччіні як творці авторського музичного театру // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журн. Київ, 2010. № 2 (7). С. 36–43.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxGYyXAN3yLXsm3RA?e=3d6Llz>

Маркези Г. Опера. Путеводитель. От истоков до наших дней / пер. с итал. Е. П. Гречаной. Москва : Музыка, 1990. 384 с.

Тароцци Дж. Верди / сокр. пер. с итал. И. Константиновой. Москва : Молода гвардия, 1984. 352 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 8 / 648).

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkboh_RKec2mp7Y7K0Q?e=BAUmdD

Черкашина-Губаренко М. Р. Историческая опера как мета-жанр // *Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох* : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 70–78.

Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=yyVEwI>

Тема 6. Літературні впливи у французькій ліричній опері. Творчість Йоганна Вольфганга Гете і Вільяма Шекспіра в опері XIX століття. «Фауст» та «Ромео і Джульєтта» Шарля Гуно

Літературні впливи у становленні жанру французької ліричної опери. Переосмислення творів Й. В. Гете у дусі тенденцій постромантичної доби в операх «Фауст» (1859–1869) Шарля Гуно (1818–1893), «Міньйон» Амбруаза Тома, «Вертер» Жюля Массне. Першорядне значення у процесі формування жанрової моделі ліричної опери інтимної ліричної колізії, аналізу душевних рухів. Опора на розмовні інтонації та довірливий особистісний тип спілкування у формуванні вокальної мови. Гнучкі аріозні форми як головні засоби вокальних характеристик. Вишуканість оркестрового колориту. Значення опери «Фауст» Ш. Гуно як першого зразка французької ліричної опери. Розвиток теми «людина і побутове середовище».

Опера «Ромео і Джульєтта» (1867) Шарля Гуно як зразок інтерпретації трагедій Вільяма Шекспіра. Особливості драматургії. Засоби музичних характеристик.

ЛІБРЕТО, НОТНИЙ І ВІДЕОМАТЕРІАЛ

Ш. Гуно. Опера «Фауст».

Лібрето. https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEipwGRhQ_jFTyHOIJNA?e=Cntcp6

Клавір. <https://primanota.ru/charles-francois-gounod/faust-sheets.htm>

Відео. <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEjKUhfLnuWulPA9YsA?e=TIk217>

Ш. Гуно. Опера «Ромео і Джульєтта».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEiptz83n6YUX-zLQPZg?e=HgcjEc>

Клавір. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjKQus3vKrSS3mbQN9w?e=dYQwMj>

<https://primanota.ru/charles-francois-gounod/romeo-i-dzhuletta-sheets.htm>

Відео. <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEjKQwh4wbW-cHQIMUVA?e=04GSnt>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Зив С. «Фауст». Путеводитель по опере. Москва : Госмузиздат, 1951. 64 с.

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина

XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа.

XVII–XIX століття : навч. посіб. / за ред. М. Р. Черкашиної-Губаренко.

Київ : Заповіт, 1998. 384 с.

Мовчан В. О. Специфіка підходу до літературного першоджерела в ліричній

«тріаді» Шарля Гуно // Часопис Національної музичної академії України

імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 3 (20). С. 70–78.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq5TofiuLg6CJxOAiA?e=GUgUJQ>

Музыкальная эстетика Франции XIX века : сб. ст. / сост. текстов, вступ. ст.
К. Ф. Бронфин. Москва : Музыка, 1954. 510 с.

Неболюбова Л. С. Опера «Кармен» Жоржа Бизе сквозь призму интонационного конфликта // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 12 : Історія музики в минулому і сучасності. Київ, 2000. С. 115–134.

Друге видання: Опера «Кармен» Жоржа Бизе: специфика музыкальной драматургии // Неболюбова Л. С. Музыкаведческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 157–175.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkB19ecGoWC7kYPHnnQ?e=gLXHJ9>

Хохловкина А. А. Жорж Бизе. Москва : Музгиз, 1954. 460 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZp6Z-Ir20J_o3Y00g?e=fk8Scs

ДОДАТКОВА

Бизе Ж. Письма / вступит. статья, пер. с франц., сост. и прим. Г. Т. Филенко. Изд. 2. Москва, 1988. 479 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbs711oTozl5Hg1NXg?e=4FxOgE>

Гете и музыка. Сборник статей к 250-летию со дня рождения поэта / С.-Петербург. гос. консерватория им. Н. А. Римского-Корсакова ; отв. ред. и сост. А. В. Гусева. Санкт-Петербург : Изд-во СПбГПУ, 2004. 212 с.

Гуно Ш. Воспоминания артиста / вступ. ст. и примеч. Б. В. Левика. Москва : Музгиз, 1962. 120 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkB5geyNbUt_nrGLl7g?e=oxYVTC

Горелик Н. Г. Аббат Гуно и его опера «Фауст» // Южно-Российский музыкальный альманах / Ростовская гос. консерватория им. С. В. Рахманинова. 2008. Ростов-на-Дону, 2009. № 5. С. 74–82.

Исаханов Г. Д. «Фауст» Гуно. Авторский замысел и сценическое воплощение // Вопросы оперной драматургии : сб. ст. / сост. и общ. ред. Ю. Н. Тюлина. Москва, 1975. С. 110–144.

Купець Л. А. «Кармен» Жоржа Бизе та культурні міфи ХХ століття // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 2 (19). С. 44–59.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2013_2_8

Маркези Г. Опера. Путеводитель. От истоков до наших дней / пер. с итал. Е. П. Гречаной. Москва : Музыка, 1990. 384 с.

Музыкальная эстетика Франции XIX века : сб. ст. / сост. текстов, вступ. ст.
К. Ф. Бронфин. Москва : Музыка, 1954. 510 с.

Муравская О. В. «Фауст» Ш. Гуно в русле жанрово-стилевой и мифопоэтической специфики французской лирической оперы // Музичне мистецтво і культура / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2014. Вип. 19. С. 43–52.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mmik_2014_19_7

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkKt-0ULmA2rykJstxA?e=kxctbV>

Савинов Н. Н. Жорж Бизе. Москва : Молода гвардия, 2001. 356 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 795).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkboP1O4i0sdf6XjS7A?e=Co3L9F>

Статьи и рецензии композиторов Франции. Конец XIX — начало XX в. / сост., пер., вступ. ст. и коммент. А. Бушен. Ленинград : Музыка, 1972. 276 с.

Черкашина-Губаренко М. Р. Пять пудов любви и немного коммерции. «Ромео и Джульетта» Ш. Гуно на сцене Национальной оперы Украины

// Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т.

Київ ; Суми, 2002. Т. 2. С. 15–19.

Т. 2. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpIkr7DLUjBHHZa3A?e=VeWz7q>

Тема 7. Ріхард Вагнер. Реформаторські принципи музичного театру.

«Лоенгрін». «Летючий голландець». «Тангейзер».

Міфотворча концепція тетралогії «Перстень нібелунга»

Ріхард Вагнер і німецький оперний театр 1830-х років. Жанрові й стилеві характеристики ранніх опер Р. Вагнера «Феї» (1833–1834) та «Заборона кохання» (1834–1836). Трагування жанру історичної опери в «Рієнці» (1838–1840).

Нові оперні концепції у творах Р. Вагнера 1840-х років. Баладний сюжет як драматургічна основа «Летючого голландця» (1841). Утілення рис байронічного героя в образі головного персонажа. Образ Сенти і тема жертвності жіночого кохання. Фонові сцени та їх функція в опері.

Історія, легенда і міф у концепції опери «Тангейзер» (1843–1845). Джерела сюжету. Вагнерівська концепція оперного лібрето як драматичної поеми, призначеної для музичного втілення. Дві авторські редакції опери. Головний герой, його функція рушійної сили та стрижень драматичного розвитку. Показ зіткнення «двох світів» через контраст образно-інтонаційних сфер та його перетворення у внутрішню колізію героя. Реалізація конфлікту відчуження героя у сцені змагання співаків. Міфологізація образу романтичного митця в опері. Методи симфонічної організації дії та розгортання конфлікту.

Міф про святий Грааль і його втілення в опері «Лоенгрін» (1845–1848). Відображення узагальненої теми боротьби світлого і темного начал як основи суспільних відносин і людських стосунків в образно-тематичній сфері та в образах головних героїв опери. Місіонерські риси образу Лоенгріна як носія світла і найвищої справедливості. Трагування фонових сцен та історичного середовища шляхом відтворення звукової символіки героїчної лицарської доби. Лейтмотивна система та її роль у наскрізному симфонічному розвитку. Функція образу Ельзи і трагічної теми випробування абсолютною довірою. Різний характер співвідношення поетичного і музичного чинників в операх 1830–1840-х років: переважання музичної складової в операх «Феї», «Рієнці» й «Лоенгрін», данина дійовості та поетичному задуму в операх «Заборона кохання», «Летючий голландець» і «Тангейзер».

Оцінка історичних шляхів оперного мистецтва і його перспектив у теоретичних працях Р. Вагнера. Ідея Gesamtkunstwerk. Вагнерівське розуміння синтезу мистецтв у музичній драмі.

Міфотворча концепція тетралогії «Перстень нібелунга» (1849–1852). Історія створення та джерела сюжету. Вагнерівський підхід до міфу, ієрархія сюжетних рівнів, у якій відбивається будова Всесвіту. Акцентування ключових міфологем: насильницького порушення гармонії світобудови, що веде до фінальної катастрофи; кохання і влади; свободи і закону; індивідуума і соціуму. Наскрізьні образно-тематичні лінії та їх відображення в лейтмотивній системі. Функція окремих драм циклу та їх жанрові і драматургічні відмінності. Принципи об'єднання окремих частин тетралогії в цикл. Система персонажів, їх розподіл і функції, психологічне ускладнення образів головних дійових осіб. Вокальна мова персонажів. Співвідношення вокального та оркестрового чинників.

ЛІБРЕТО І НОТНИЙ МАТЕРІАЛ

Р. Вагнер. «Феї».

Клавір. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkdBlu-gx8txCeFQMbg?e=0GEzij>

Р. Вагнер. «Заборона кохання». Лібрето

Клавір. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkdBmcUAOPYrMPWHIZw?e=WlJfmi>

Р. Вагнер. «Рієнци».

Лібрето. https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkc9WH8_2LA3M6NgooQ?e=xz91k6

Клавір. <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkdBja6ZXAzJnkx1NvQ?e=huEyr>

Р. Вагнер. «Летючий голландець». Лібрето.

<https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkc9VQGF73ME3P6UzKA?e=fL8zgc>

Клавір. <https://primanota.ru/richard-wagner/letuchii-gollandec.htm>

Р. Вагнер. «Лоєнгрін».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkc9ZcsTcka9TMh3p6w?e=fncC8l>

Клавір. <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkdBguBIQSmWNJExVqA?e=ua115a>

Р. Вагнер. «Тангейзер».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEipsJXoacMX35szQ-9w?e=sofdaY>

Клавір. <https://primanota.ru/richard-wagner/tangeizer.htm>

Р. Вагнер. «Трістан та Ізольда». Лібрето.

https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkc9X2mG7F_xdYX6PlA?e=KMYQ3H

Клавір. <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkdBkfxDZihXls2Exvw?e=CcIqzS>

Р. Вагнер. Тетралогія «Перстень нібелунга». «Золото Рейна».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkc9bQdXA2p2R9ysItA?e=Dqvgab>

Клавір. https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkdBhMEn59pH_mLrxMw?e=uI4BJk

Р. Вагнер. Тетралогія «Перстень нібелунга». «Валькірія».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkc9eZ5TJfH6N6rzsDg?e=SYLI5J>

Клавір. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEis13ThjPUXyI0Xq5-A?e=Qwy7q8>

Р. Вагнер. Тетралогія «Перстень нібелунга». «Зігфрід».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEis13ThjPUXyI0Xq5-A?e=Qwy7q8>

Клавір. <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEjLMuApFUln-9ChzTUw?e=ufKtf7>

Р. Вагнер. Тетралогія «Перстень нібелунга». «Загибель богів».

Лібрето. <https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEipsavbZWttr7hHepag?e=6Ps2fc>

Клавір. <https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkdBiljHQinzaqMITGg?e=flsMNZ>

Р. Вагнер. «Парсифаль».

Лібрето. <http://wagner.su/node/384>

Клавір. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkdBnoun6UECVogtESA?e=GVMckq>

Das Buch der Motiv aus Opern und Musikdramen Ricyard Wagner's. Für Klavier mit übergelegtem Text herausgegeben von Lothar Windsperger : in 2 Bänden.

Mainz : B. Schott's Söhne, 1984.

Band 1 ("Rienzi", "Der fliegende Holländer", "Tannhäuser", "Lohengrin", "Tristan und Isolde", "Die Meistersinger von Nürnberg"). 58 S.

Band 2 ("Das Rheingold", "Die Walküre", "Siegfried", "Götterdämmerung", "Parsifal").

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkc9grUzghrvs0fw5Bg?e=deyX2p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Вагнер Р. Избранные работы / сост. и коммент. И. А. Барсовой и С. А. Ошерова ; вступит. ст. А. Ф. Лосева ; пер. с нем. Москва : Искусство, 1978. 695 с. (История эстетики в памятниках и документах).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkIEYQlp60u9vCpMd2g?e=G9EsBX>

Галь Г. Рихард Вагнер. Опыт характеристики // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. А. В. Михайлова. Москва : Радуга, 1986. С. 179–306.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhJm8lTglCIs6zNUw?e=lfL3qD>

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Иванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посіб. / за ред. М. Р. Черкашиної-Губаренко. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.

Кенигсберг А. «Кольцо нібелунга» Вагнера. Москва : Музыка, 1959. 84 с.

Левик Б. Рихард Вагнер. Москва : Музыка, 1978. 448 с. (Классики мировой музыкальной культуры).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZp3Dls9SR-TsY5mnA?e=eABgZL>

Рихард Вагнер // Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. Кн. 3. Москва : Композитор, 2003. С. 9–286.

Кн. 3: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkL1VW2KehdCeQcHxCg?e=YgZIJC>

Раку М. Вагнер : путеводитель. Москва : Классика-XXI, 2007. 320 с. : нот. (Легенды и бренды классической музыки).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjNdh8NqNNTXOh5L3YA?e=fxF99o>

ДОДАТКОВА

- Бабій О. П.* Прем'єрний показ «Тангейзера» Ріхарда Вагнера у Дрезденській королівській опері // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 2 (19). С. 10–16.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEitsLPoEJE_UA7y5_Vg?e=lig1QX
- Богданова Л. К.* Актриса Минна Планер в биографии и творческой судьбе Рихарда Вагнера // Київське музикознавство : зб. ст. / Київський ін-т музики ім. Р. М. Глієра ; НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2011. Вип. 40. С. 74–83.
<https://docplayer.ru/33399515-Aktrisa-minna-planer-v-biografii-i-tvorcheskoy-sudbe-riharda-vagnera.html>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEipsTGYcV-uwPOhnhPA?e=615a9J>
- Богданова Л. К.* Творческое становление Рихарда Вагнера. Опера «Свадьба» // Київське музикознавство : зб. ст. / Київський ін-т музики ім. Р. М. Глієра ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2014. Вип. 50. С. 175–185. http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2014_50_23
- Богданова Л. К.* Рихард Вагнер в начале пути // Київське музикознавство / Київський ін-т музики ім. Р. М. Глієра ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2013. Вип. 47. С. 170–181.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2013_47_20
- Богданова Л. К.* Ріхард Вагнер на початку творчого шляху. Опера «Феї» // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 64–72.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq09EHGG7GvvD907Pg?e=giF4ag>
- Богданова Л. К.* Ріхард Вагнер на початку творчого шляху. Опера «Феї» // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 64–72.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq09EHGG7GvvD907Pg?e=5fBQ3B>
- Вагнер Р.* Моя жизнь / пер. с нем. Г. А. Ефрона, В. М. Небезиной, А. Я. Острогорской. Москва : Эксмо; Санкт-Петербург : Terra Fantastica, 2003. 864 с.
- Вопросы оперной драматургии : учеб. пособ. ; сб. ст. / сост., общ. ред. предисл. Ю. Н. Тюлина. Москва : Музыка, 1975. 315 с.
- Кенигсберг А. К.* От Вебера до Рихарда Штрауса. 24 немецкие оперы XIX — первой половины XX вв. история создания. Сюжет. Музыка. Санкт-Петербург, 2010. 226 с.
- Кенигсберг А. К.* Рихард Вагнер. Годы изгнания (1849–1864) : учеб. пособ. Санкт-Петербург, 2008. 180 с.
- Костенников А. М.* Ансамблево-хоровой комплекс в музыкальном театре Р. Вагнера. Севастополь : Вебер, 2011. 298 с.
- Забара М. В.* Лейпциг у біографії Ріхарда Вагнера // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2018. № 1 (38). С. 30–38.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2018_1_5

- Литтанберже А.* Рихард Вагнер поэт и мыслитель. Москва : Алгоритм. 1997. 478 с. <http://www.rodon.org/la/rvkpim.htm>
<http://wagner.su/node/147>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpYaVNsirZjJiF4IA?e=BeWw6X>
- Ницше Ф.* Казус Вагнера : эссе. Санкт-Петербург : Азбука-классика, 2007. 192 с. https://modernlib.net/books/nicshe_fridrih/kazus_vagner/read/
- Попова Е. В.* Лейтмотивная система «Кольца нибелунга» в контексте мифомышления Р. Вагнера: к проблеме изучения в курсе истории музыки // Наука. Искусство. Культура / Белгородский гос. ин-т искусств и культуры. Белгород, 2017. Вып. 4 (16). С. 172–177.
<https://cyberleninka.ru/article/n/leytmotivnaya-sistema-koltsa-nibelunga-v-kontekste-mifomyshleniya-r-vagnera-k-probleme-izucheniya-v-kurse-istorii-muzyki/viewer>
- Кузнецова А. В., Кузнецов А. В.* Метафоричность лейтмотивной системы в «Кольце нибелунга» Рихарда Вагнера // Наука. Искусство. Культура / Белгородский гос. ин-т искусств и культуры. Белгород, 2016. Вып. 4 (12). С. 34–40.
<https://cyberleninka.ru/article/n/metamorfoznost-leytmotivnoy-sistemy-v-koltse-nibelunga-riharda-vagnera>
- Рихард Вагнер : сб. ст. / Всесоюзный науч.-исслед. ин-т искусствознания ; ред.-сост. Л. В. Полякова. Москва : Музыка, 1987. 230 с.
- Рихард Вагнер. Статьи и материалы / ред. Г. Крауклис. Москва : Музыка, 1974. 200 с.
- Ручьевская Е. А.* «Руслан» Глинки, «Тристан» Вагнера и «Снегурочка» Римского-Корсакова. Стил. Драматургия. Слово и музыка. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 395 с. <https://www.academia.edu/32034117/>
- Сердюк О. В.* «Тристан та Ізольда» Ріхарда Вагнера і кінематограф // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 2 (19). С. 3–9.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2013_2_3
- Татаринцева И. В.* Мифологическое время как основа композиционного плана в драме Р. Вагнера // Вестник Тамбовского университета. 2011. Вып. 11 (103). С. 137–247.
<https://cyberleninka.ru/article/n/mifologicheskoe-vremya-kak-osnova-kompozitsionnogo-plana-v-drame-r-vagnera/viewer>
- Татаринцева И. В.* Символ в системе мифологического мышления Р. Вагнера // Вестник Тамбовского университета. 2011. Вып. 12 (104). С. 273–278.
<https://cyberleninka.ru/article/n/simvol-v-sisteme-mifologicheskogo-myshleniya-r-vagnera/viewer>
- Холодова-Богданова Л. К.* Опера Ріхарда Вагнера «Рієнці»: від літературного джерела до музичного втілення // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2018. № 1 (38). С. 39–50. <http://chasopysnmau.com.ua/article/view/135896/132805>

- Черкашина-Губаренко М. Р.* В поєсках отвергнутого смєсла // Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехрєстї епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 2. С. 46–49.
Т. 2. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpIkr7DLUjBHHZa3A?e=VeWz7q>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* «Нюрнберзькі мейстерзингери» Рїхарда Вагнера у сучасних режисерських інтерпретацїях // Часопис Нацїональної музичної академїї України іменї П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2010. № 2 (7). С. 25–35.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxHbC4-8oqcJJCV7A?e=mfPEAz>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Оперний театр в пространствє мєняючогося мїра. Страницы оперной истории в картинках и лицах : монографїя. Харьков : Акта, 2013. 468 с.
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Паломничество в Байройт // Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехрєстї епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 2. С. 50–60.
Т. 2. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpIkr7DLUjBHHZa3A?e=VeWz7q>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Сны и сновидения в биографии и творчестве Рїхарда Вагнера // Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехрєстї епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 96–102.
Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=yyVEwI>
- Шюрэ Э.* Рїхард Вагнер и его музыкальная драма / пер. с фр. Н. М. Розен. Москва : Энигма, 2007. 320 с.
<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLlKouBZcp7TwiN5aw?e=gceYhZ>

Змістовий модуль 2.

Інструментальна і вокально-хорова музика другої половини ХІХ столїття

Тема 1. Програмний симфонїзм. Симфонїчна поема і симфонїя.

Ференц Ліст. Симфонїчні поеми «Мазєпа» і «Тассо», «Фауст-симфонїя». Бедржих Сметана. Програмно-симфонїчний цикл «Моя Батьківщина». Рїхард Штраус. Симфонїчні поеми «Дон Жуан», «Веселї пригоди Тїля Уленшпїгєля»

Провідні тенденції розвитку музичної захїдноєвропейської музичної культури у другїй половинї ХІХ столїття.

Програмний симфонїзм. Передумови формування жанру симфонїчної поеми (увертюри Л. ван Бєтховєна, Ф. Мендельсона, програмний симфонїзм Г. Берліоза).

Ференц Ліст (1811–1886) та угорська музична культура. Традиції народної музики (історичні та ліричні пісні; танцювальні жанри — чардаш, хайдутанц; народні інструменти — фуруйя, скрипка, цимбали). Пісенно-танцювальний стиль вербункош і його розвиток в інструментальній музиці.

Ф. Ліст, значення його композиторської, виконавської, музично-громадської, педагогічної, критичної діяльності. Огляд творчого доробку. Коло образів. Жанри творчості. Новації Ф. Ліста у сфері мелодики, ритміки, трактування лада і тональності, форми, фактури, віртуозної виконавської техніки.

Ф. Ліст як творець жанру симфонічної поеми. Узагальнено-філософський характер програмності у його творах. Коло образів і тем. Героїчна тематика. Тема батьківщини, угорські національні мотиви. Романтичне трактування тем та образів літератури і мистецтва. Особливості симфонічного методу Ф. Ліста: монотематизм, варіаційність, внутрішня циклічність одночастинних форм. Симфонічні поеми «Мазепа» (1851) і «Тассо» (1849–1854). Літературна основа. Особливості форми та характер музичних образів.

Програмна симфонія у творчості Ференца Ліста (1811–1886). «Фауст-симфонія» (1854–1857) як триптих симфонічних поем: «Фауст» (вічний сумнів, бунтівний запал, прагнення до ідеалу), «Гретхен» (утілення душевної чистоти і спокою), «Мефістофель» (символ заперечення, скептицизму). Принципи будови. Особливості лістівської програмності (тяжіння до узагальненості). Вільне трактування літературного першоджерела.

Застосування принципів поємності у жанрі симфонії.

Бедржих Сметана (1824–1884) і чеська музична культура. Основні жанри чеської танцювальної музики: швидкі танці скочна і фуріант, повільний — соу-седка. Полька, її трактування. Різні погляди щодо розвитку чеської музичної культури, принципів використання національного фольклору у професійній творчості.

Б. Сметана як фундатор чеської музичної класики.

Симфонічна спадщина Б. Сметани. Джерела формування симфонізму (оперна творчість композитора, програмний симфонізм Ф. Ліста і Г. Берліоза, спадщина віденських класиків). Превалювання епічного начала.

Програмно-симфонічний цикл Б. Сметани «Моя Батьківщина» (1874–1879). Особливості музичних засобів у зображенні історико-героїчних епізодів, картин природи, народного життя і побуту, казкових образів. Національні джерела музичного тематизму. Образно-тематичні зв'язки між поемами. Оригінальність композиційних принципів у втіленні змісту кожної симфонічної поеми: «Вишеград» (1874), «Влтава» (1874), «Шарка» (1875), «Із чеських ланів та лісів» (1875), «Табор» (1878), «Бланік» (1879). Аналіз поем.

Ріхард Штраус (1864–1949) та німецька музична культура 1880 років — початку ХХ століть. Провідні осередки мистецького життя Німеччини (Мюнхен, Лейпциг, Берлін). Вплив естетичних ідей і творчості Р. Вагнера на німецький симфонізм. Вплив філософії Ф. Ніцше. Діяльність Р. Штрауса як композитора, диригента, громадського діяча. Роль класичних і романтичних традицій, творчих принципів Ф. Ліста, Г. Берліоза, Р. Вагнера у новаторському мистецтві Р. Штрауса.

Симфонічна творчість Р. Штрауса. Зв'язок ранніх симфонічних поем — «Дон Жуан» (1889), «Смерть і просвітлення» (1888–1889), «Веселі пригоди Тіля Уленшпігеля» (1895) — з принципами програмного симфонізму Ф. Ліста. Особ-

ливості тематичного матеріалу: яскрава образна характеристичність інтонацій і тематизму загалом, майстерне володіння технікою лейтмотивів, прояви ілюстративності. Багатство творчої фантазії і винахідливості у сфері оркестрового письма, особливості музичної форми.

Ускладнення музичної мови у симфонічних поемах кінця XIX — початку XX століть. Ідеї Ф. Ніцше в поемах «Так говорив Заратустра» (1896), «Життя героя» (1999).

МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

Ф. Ліст. Симфонічні поеми. «Мазепа» і «Тассо». Симфонія «Фауст».

Б. Сметана. Цикл «Моя Батьківщина»: симфонічні поеми «Вишеград», «Влтава», «Шарка», «Із чеських ланів та лісів», «Табор», «Бланік».

Р. Штраус. Симфонічні поеми «Дон Жуан», «Веселі пригоди Тіля Уленшпігеля».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Крауклис Г. В. Романтический программный симфонизм. Проблемы. Художественные достижения. Влияния на музыку XX века. Москва : Московская консерватория, 2012. 312 с.

Ференц Ліст

Демченко А. И. Ференц Лист: веги эволюции // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 25–42. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstdem.htm>

Коваль А. А. Ференц Лист: творческое осмысление Данте и Гете (специфика философско-художественной интеграции контрастных тенденций в романтическом моностиле) // Проблемная аура австро-германского романтизма. Киев : КГК им. П. И. Чайковского, 1993. С. 59–70.

Крауклис Г. В. Симфонические поэмы Ференца Листа. Москва : Музыка, 1974. 141 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkKIsvqsstdWEOZHe3w?e=SPDTNW>

Мильштейн Я. И. Ференц Лист : в 2 т. Москва : Музыка, 1971. Т. 1. 863 с.; Т. 2. 600 с. Т. 1: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblrVUi8tvClEoTcA?e=HtGxTJ>
Т. 2: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblsLh7Aq0-PGHqY2Q?e=LB6jln>

Бедржих Сметана

Гамрат-Курек В. Г. «Моя Родина» Б. Сметаны. Москва : Музгиз, 1962. 72 с. https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbka_RU4sc7gZnKarA?e=G4uNP0

Мартынов И. И. Бедржих Сметана. Очерк жизни и творчества. Москва : Музгиз, 1963. 496 с. (Классики мировой музыкальной культуры).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblh4rJ44IOvzP3Tqw?e=Cf5kaB>

Рихард Штраус

Краузе Э. Рихард Штраус / пер. с нем. Г. В. Нашатыря ; предисл. Б. В. Левика. Москва : Музгиз, 1961. 612 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblFbwt15kCl42Yrg?e=jbjxxk>

Крауклис Г. В. Симфонические поэмы Рихарда Штрауса. Москва : Музыка, 1970. 107 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbxu-9k4gihvhDJIJw?e=o7yZgY>

Марек Дж. Рихард Штраус. Последний романтик. Москва : Центрполиграф, 2002. 400 с. https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkbxzao9l_QXbqD-cQ?e=SeqkVK

Соллертинский И. И. Симфонические поэмы Рихарда Штрауса. Ленинград : Ленинградская филармония, 1934. 40 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbob2g8QL3AqdLDEoQ?e=lK0TLM>

ДОДАТКОВА

Ференц Лист

Вольская Л. Лист в Украине: хронология и география // Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. праць. Вип. 20. Харків, 2007. С. 186–196.

Гаал Д. Ш. Лист / пер. с венг. Г. Лейбутина ; предисл., примеч., науч. ред. Г. В. Крауклиса. Москва : Молода гвардия, 1977. 320 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 11/572).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkVTem7zJkxzFHfeA?e=zf67Wk>

Ганзбург Г. И. Три поколения композиторов-романтиков и их отношение к синтетическим жанрам // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 12–24. («Харьковские ассамблеи»).

<http://hansburg.narod.ru/lizsthans.htm>

Зинькевич Е. С. Киевские дни Ференца Листа // Зинькевич Е. С. Концерт и парк на Крутояре... Киев музыкальный XIX — начала XX ст. : очерки. Киев : Дух і літера, 2003. С. 18–44.

Иванова И. Л. Мизитова А. А. Мотив-initio в симфонических поэмах Ф. Листа и его роль в становлении художественной идеи // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 48–54. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstivanmizit.htm>

Каверина Л. К. Симфонические поэмы Ф. Листа «Орфей», «Прометей»: к трактовке античного мифа // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 55–61 («Харьковские ассамблеи»).

<http://hansburg.narod.ru/lizstkaverina.htm>

- Кияновська Л. О.* Сприйняття творчості Ф. Ліста у Львові // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 4 (13). С. 3–9.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq1QfW_t1wIs22akcw?e=0ehEoN
- Коннов В. П.* Фаустовские мотивы в творчестве Ф. Листа // Музыкаведение. 2006. № 1. С. 2–10.
- Левашова О. Е.* Ференц Лист: Молодые годы. Москва : Музыка, 1998. 331 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblPeHfL6iDw5sIPtA?e=QxuBpz>
- Мамуна Н. В.* Симфонические поэмы Листа. Ленинград : Ленинградская гос. филармония, 1940. 72 с.
- Сабольчи Б.* История венгерской музыки / пер. с венгер. Й. Грубер; ред. рус. пер. И. И. Мартынов. Будапешт : Корвина, 1964. 246 с.
- Сабольчи Б.* Последние годы Ференца Листа / пер. с венгер. Будапешт : Изд. Академии наук Венгрии, 1959. 140 с.
- Слонимский С. М.* Творческий облик Листа. Взгляд из XXI века. Эссе современного композитора. Санкт-Петербург : Композитор • Санкт-Петербург, 2010. 24 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLIVeduqzVpjCx21NA?e=QJYrGf>
- Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. 336 с. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstogla.htm>
- Ханкиш Я.* Если бы Лист вёл дневник. Будапешт : Изд-во Корвина, 1962. 188 с. (Книги-дневники).
<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb1DqtT2-s49iCqG2Q?e=da4stE>

Бедржих Сметана

- Гулинская З. К.* Бедржих Сметана / ред. И. Бэлза. Москва : Молода гвардия, 1959. 272 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 19/285).
<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkbkkyTs7sQ7EzM3g?e=hzQrMe>
<https://www.litmir.me/bs/?rs=5%7C1%7C0>
- Карасек Б.* Бедржих Сметана / пер. с чеш. Л. Лазарева ; ред. М. Галушкова. Bratislava : Editio Supraphon Praha, 1967. 178 с.

Рихард Штраус

- Кенигсберг А. К.* Рихард Штраус в Петербурге // Немецко-русские музыкальные связи : сб. ст. / ред.-сост. А. К. Кенигсберг. Санкт-Петербург : СПбГК им. Н. А. Римского-Корсакова, 2002. С. 116–133.
- Москвина О. О.* Катарсическая трактовка смерти в симфонической поэме Р. Штрауса «Смерть и просветление» // Театр. Живопись. Кино. Музыка : ежеквартальный альманах / под ред. К. Л. Мелик-Пашаевой. Москва : ГИТИС, 2012. № 2. С. 155–165.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1BRjlr2nVmhOZ77A?e=JXggk1>
- Москвина О. О.* Симфонические сочинения Р. Штрауса с позиций нарратологии // Музыкаведение. 2013. № 2. С. 10–18.

- Москвина О. О. Трактовка жанра скерцо в симфонической поэме Р. Штрауса «Тиль Уленшпигель» // Музыка и время. Москва, 2010. № 5.
- Павлючик С. К. «Альпийская симфония» Рихарда Штрауса: к 100-летию создания // Вестник музыкальной науки. Новосибирск : Изд-во НГК им. М. И. Глинки, 2015. Вып. 3 (9). С. 100–114.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1CRBk9D0prj95zbg?e=PxtF1G>
- Р. Штраус и Р. Роллан. Переписка. Выдержки из дневника. Кн. 3. Москва : Музгиз, 1960.
- Ставиченко А. В. Густав Малер та Ріхард Штраус: творчі контакти і співпраця // Часопис Національної музичної академії України : наук. журн. Київ, 2010. № 4 (9). С. 117–126.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxxJvfjB7jMgCltpg?e=3ybuVs>

Тема 2. Розвиток жанру симфонії. Симфонія у творчості Антона Брукнера, Йоганнеса Брамса, Антоніна Дворжака, Густава Малера

Антон Брукнер (1824–1896) — провідний австрійський симфоніст другої половини XIX століття. Своєрідність симфонічної концепції А. Брукнера. Кристалізація пізньоромантичного епічного симфонізму. Впливи Л. ван Бетховена, Ф. Шуберта, Р. Вагнера. Поєднання емоційної безпосередності, гімнічної екстатичності та філософської глибини. Використання інтонацій хоралу й австрійського народнопісенного мелосу. Багатство тематизму в Четвертій (1874), Сьомій (1883) та Дев'ятій (1896) симфоніях. Роль поліфонічних засобів. Драматичне зіставлення полярних почуттів та образів, масштабність розвитку, монументальність будови симфонічного циклу. Значення *Adagio*. Оркестр А. Брукнера.

Йоганнес Брамс (1833–1897) і німецька й австрійська музична культура другої половини XIX століття. Зростання ролі демократичного музичного мистецтва.

Й. Брамс — провідний симфоніст другої половини XIX століття. Романтичний характер музики Й. Брамса і збереження класичних традицій, їх новаторська трактовка. Синтез бетховенських і шубертівських традицій. Психологічна інструментальна драма як основа симфонізму Й. Брамса. Поєднання масштабності й камерності. Співвідношення сонатності й варіативності. Особливості драматургії симфонічних циклів (засоби наскрізного розвитку, функція фіналу). Оркестр Й. Брамса.

Третя симфонія (1883). Поєднання героїчного і ліричного начал. Романтична концепція симфонії. Особливості драматургії циклу: розвиток від світлої, мажорної, романтично пафосної першої частини до трагічних образів мінорного фіналу. Простота пісенних інтонацій та внутрішня глибина змісту образів другої частини. Третя частина як зразок брамсівського опрацювання інтонацій побутової лірики.

Четверта симфонія (1885). Взаємодія ліричного і трагічного начал, синтез лірико-пісенних і драматичних принципів симфонізму. Поєднання кла-

сицистичних і романтичних засад. Розвиток традицій пісенного тематизму Ф. Шуберта. Драматургічний розвиток від скорботної схвильовано-елегічної першої частини до трагічного фіналу.

Провідне значення жанру симфонічної музики у творчій спадщині **Антоніна Дворжака** (1841–1904). Яскрава самобутність Дворжака-симфоніста в утіленні патріотичної концепції. Розвиток традицій Б. Сметани. Синтез народно-патріотичного й лірико-психологічного начал.

Дев'ята симфонія «З Нового світу» (1893) — вершина чеського симфонізму. Відображення вражень композитора від природи, поезії та народної музики США. Образний зміст симфонії. Особливості драматургії та музичної мови. Характеристика кожної частини.

Густав Малер (1860–1911) — видатний композитор-симфоніст кінця ХІХ — початку ХХ століть. Відродження традицій бетховенського симфонізму у творчості Г. Малера. Трагедійна інтерпретація моральних конфліктів сучасності. Монументальність філософських концепцій. Особливості симфонізму, провідна роль філософського начала і підлегла — програмності. Проблеми життя і смерті, людини і природи, високих ідеалів і реальності. Багатство малерівського мелосу, спадкоємність із австрійсько-німецькою, чеською, угорською народною пісенністю. Зв'язок із традиціями романтичної пісенності і сучасними пісенними й танцювальними інтонаціями міста (побутовою віденською та угорською музикою). Значення поліфонії у фактурі викладу, у логіці розгортання форми. Своєрідність гармонічної основи, її зв'язок із поліфонічними прийомами письма. Ритміка Г. Малера та її формотворча роль.

Тракування форми симфонічного циклу і кожної з частин. Творче переосмислення професіональних форм музичного мистецтва, форм і жанрів народної та побутової музики. Хорал і хоральні інтонації у творчості Г. Малера. Особливості оркестрового письма композитора.

Перша (1884–1888), Четверта (1899–1901), П'ята (1901–1902): історія створення, проблематика, варіанти композиції, інтонаційно-образна драматургія кожної частини та циклів загалом, специфіка підтексту, концепції, система засобів виразності, проблема редакцій та реконструювання.

МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

Й. Брамс. Третя і Четверта симфонії.

А. Брукнер. Четверта, Сьома і Дев'ята симфонії.

А. Дворжак. Дев'ята симфонія «З Нового світу».

Г. Малер. Перша, Четверта, П'ята симфонії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Неболюбова Л. С. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков. Київ : Муз. Украина, 1990. 168 с.
Друге видання: Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков : учебник // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статьи. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 214–366.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb16vFQAhxvxgumxig?e=SaHxsX>

Ференц Лист

Коваль А. А. Ференц Лист: творческое осмысление Данте и Гете (специфика философско-художественной интеграции контрастных тенденций в романтическом моностиле) // Проблемная аура австро-германского романтизма. Киев : КГК им. П. И. Чайковского, 1993. С. 59–70.
Мильштейн Я. И. Ференц Лист : в 2 т. Москва : Музыка, 1971. Т. 1. 863 с.; Т. 2. 600 с.
Т. 1: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1rVUi8tvClEoTcA?e=HtGxTJ>
Т. 2: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1sLh7Aq0-PGHqY2Q?e=LB6jln>

Антон Брукнер

Белецкий И. В. Антон Брукнер. 1824–1896. Краткий очерк жизни и творчества : популярная монография. Ленинград : Музыка, 1979. 88 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkPk0rrotfoiKxUcK0g?e=lthVFfa>
Коннов В. П. Восьмая симфония Антона Брукнера в контексте музыкальной герменевтики // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2015. № 175. С. 116–124.
<https://cyberleninka.ru/article/n/vosmaya-simfoniya-antona-bruknera-v-kontekste-muzykalnoy-germenevtiki/viewer>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4HSNn-0Emcgj0xw?e=OQMnLz>
Коннов В. П. Девятая симфония А. Брукнера и её реконструированный финал // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2013. Вып. 159. С. 142–150.
<https://cyberleninka.ru/article/n/devyataya-simfoniya-a-bruknera-i-ee-rekonstruirovanny-final/viewer>
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4JYLCoIewDnF7_AQ?e=IjO4ov
Коннов В. П. Типологические особенности композиционного строения симфоний Антона Брукнера // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2014. № 172. С. 105–115. <https://cyberleninka.ru/article/n/tipologicheskie-osobennosti-kompozitsionnogo-stroeniya-simfoniy-antona-bruknera/viewer>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4I2Qpj4jh38Vr1Hg?e=gx3QEK>
Нилова В. И. К критическому пересмотру периодизации симфонического творчества А. Брукнера // Анализ, концепции, критика. Статьи молодых музыковедов / сост. Л. Г. Данько. Ленинград : Музыка, 1977. С. 153–165.

- Нилова В. И.* О чертах симфонической драматургии Брукнера // Советская музыка. 1978. № 9. С. 120–124.
<https://mus.academy/storage/magazine/articles/pdfs/compressed/p8NkCRLCCDSC5hMxW12QDQ0USx8sHYwmpHCqQ7ES.pdf>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4iH1DMLuJ8ahZmTg?e=ui9I0h>
- Новак Л.* Понятие «обширности» в музыке Антона Брукнера. Фрагменты / пер. с нем. В. Ерохина // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 167–169.
<https://mus.academy/articles/ponyatie-obshirnosti-v-muzyke-antona-bruknera>
- Новак Л.* Стиль симфонический и стиль церковный / пер. с нем. В. Ерохина // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 159–166.
<https://mus.academy/articles/stil-simfonicheskii-i-stil-tserkovnyi>
- Раппопорт Л. Г.* Антон Брукнер. Москва : Музгиз, 1963. 104 с.
- Роменская Л. А.* Религиозная концепция личности в семантическом пространстве 7 Симфонии А. Брукнера // Наука. Искусство. Культура. 2016. Вып. 1 (9) С. 98–106.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4MVqasUSCinF_QhQ?e=KpNVB5
- Соллертинский И. И.* Седьмая симфония Брукнера // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Музгиз, 1963. С. 300–316.
https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya
- Филимонова М. Н.* Антон Брукнер // Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. Кн. 3. Москва : Композитор, 2003. С. 332–449.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1J68GvsENqaN6ZPg?e=3H0xxK>
- Филимонова М.* Симфонизм Брукнера как воплощение эпической концепции // Из истории зарубежной музыки. Вып. 3. Москва : Музыка, 1979. С. 128–155.
- Шлифштейн Н. С.* От Пятой симфонии Бетховена к симфонической концепции Брукнера // Советская музыка. 1978. №9. С. 124–127.
<https://mus.academy/storage/magazine/articles/pdfs/compressed/p8NkCRLCCDSC5hMxW12QDQ0USx8sHYwmpHCqQ7ES.pdf>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4iH1DMLuJ8ahZmTg?e=5o73ML>

Йоганнес Брамс

- Галь Г.* Йоганнес Брамс. Творчество и личность // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. А. В. Михайлова. Москва : Радуга, 1986. С. 21–175.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbwCbs-i8BZcZqCmag?e=pnHQf3>
- Гейрингер К.* Йоганнес Брамс / пер. с нем. Г. Нашатыря ; под ред. Г. Балтер ; предисл. Б. Левика. Москва : Музыка, 1965. 432 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkdrFkCrEfQLoRTkQ?e=q7Vxsj>
- Калошина Г. Е.* Третья симфония И. Брамса в вузовском курсе истории музыки (к проблеме идейно-художественной концепции) // Южно-Российский музыкальный альманах / Ростовская гос. консерватория им. С. В. Рахманинова. Ростов-на-Дону, 2010. Вып. 1. С. 46–51.
<https://cyberleninka.ru/article/n/tretya-simfoniya-i-bramsa-v-vuzovskom->

[kurse-istorii-muzyki-k-probleme-ideyno-hudozhestvennoy-kontseptsii/viewer](https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4OFVdpCtg8908ytQ?e=tQMt30)
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4OFVdpCtg8908ytQ?e=tQMt30>

Иоганнес Брамс (1833–1897) // Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. Кн. 2 / под ред. Т. Цытович. Москва : Музыка, 1990. С. 338–509.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkL1c9iuKzWi-UI14_A?e=7qEEt0

Соллертинский И. И. Симфонии Брамса // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Госмузизд, 1956. С. 276–300.

https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya

Царёва Е. М. Иоганнес Брамс : монография. Москва : Музыка, 1986. 383 с. (Классики мировой музыкальной культуры).

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLF9ARCNAKmsxNDdeQ?e=rgpAUR>

Антонін Дворжак

Бэлза И. Ф. Антонин Дворжак. Москва; Ленинград : Музгиз, 1949. 226 с.

Бэлза И. Ф. Пятая симфония Дворжака. Москва; Ленинград : Музгиз, 1950.

Егорова В. Н. Антонин Дворжак : монография. Москва : Музыка, 1997. 616 с. (Классики мировой музыкальной культуры).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkyMRRNQ81AVhoeUA?e=dtP0q0>

Егорова В. Н. Симфонии Дворжака : исследование. Москва : Музыка, 1979. 319 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFVmqftjXUISOun_g?e=FdgM4B

Густав Малер

Барсова И. А. Симфонии Густава Малера. Москва : Сов. композитор, 1975. 496 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkbnDcNOzRG5DJJww?e=P1N5Ki>

Неболюбова Л. С. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков. Київ : Муз. Украина, 1990. 168 с.

Друге видання: Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков : учебник // Неболюбова Л. С. Музыкаловедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 214–366.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb16vFQAhxvxgumxig?e=SaHxsX>

Неболюбова Л. С. Інтенції смерті симфонічного мислення Густава Малера.

Перші симфонії // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2010. № 4 (9). С. 91–104.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxqsSCYDHGbRqThDg?e=C1cECz>

Друге видання: Інтенції смерті в симфонічному мисленні Густава Малера // Неболюбова Л. С. Музыкаловедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 65–94.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1-RphXuzT6teu1dA?e=0UGo91>

Неболюбова Л. С. Малеровская симфоническая драматургия: от романтизма к экспрессионизму // Неболюбова Л. С. Музыкаловедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ

им. П. И. Чайковского, 2020. С. 26–46.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1_74qFsgtUP2VIPw?e=o65WZw

Розенишльд К. Густав Малер. Москва : Музыка, 1975. 209 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkIESXdqKkjee86xpuA?e=OwzV4h>

Слонимский С. «Песнь о земле» Г. Малера и вопросы оркестровой полифонии // Вопросы современной музыки : сб. ст. / гл. ред. М. С. Друскин. Ленинград : Музгиз, 1963. С. 179–201.

Соллертинский И. И. Симфонии Малера // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Музгиз, 1963. С. 316–335.

https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya

ДОДАТКОВА

Соллертинский И. И. Исторические типы симфонической драматургии // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Госмузизд, 1956. С. 335–346.

https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya

Антон Брукнер

Калошина Г. Е. Проблема концепции и становление «интонационной фабулы» в поздних симфониях Антона Брукнера // Южно-Российский музыкальный альманах / Ростовская гос. консерватория им. С. В. Рахманинова. Ростов-на-Дону, 2005. № 2. С. 159–168.

<https://musalm.ru/assets/almanac/alm2005.pdf#page=159>

<https://cyberleninka.ru/article/n/problema-kontseptsii-i-stanovlenie-intonatsionnoy-fabuly-v-pozdnih-simfoniyah-antona-bruknera/viewer>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4Nertxk2gBziCo5g?e=Gg8F68>

Коннов В. П. Антон Брукнер и Вена на рубеже веков // Музыкальная академия. 2006. № 4. С. 172.

<https://mus.academy/articles/anton-brukner-i-vena-na-rubezhe-xix-xx-vekov>

Неболюбова Л. С. Брукнер і Вагнер: новий варіант постановки старої проблеми // Українське музикознавство : наук.-метод. зб. Київ, 2001. Вип. 30. С. 228–236.

Друге видання: Антон Брукнер и Рихард Вагнер: новый вариант постановки старой проблемы // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 95–104.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4GkKjBU8RqGYMBK_g?e=3db4bW

Петров Д. Р. Из истории брукнерианы // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 173–175. <https://mus.academy/articles/iz-istorii-brukneriany>

Томашевский И. В. Моцартовские традиции в симфоническом творчестве Антона Брукнера // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2012. № 152. С. 124–130.

<https://cyberleninka.ru/article/n/motsartovskie-traditsii-v-simfonicheskom->

[tvorchestve-antona-bruknera/viewer](https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4KVIIOC3TAKVIQvEg?e=6Km0bT)
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4KVIIOC3TAKVIQvEg?e=6Km0bT>

Томашевский И. В. Оркестр симфоний Антона Брукнера в свете исторических традиций австро-немецкого инструментализма // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2012. № 133. С. 159–164.

<https://cyberleninka.ru/article/n/orkestr-simfoniyy-antona-bruknera-v-svete-istoricheskikh-traditsiy-avstro-nemetskogo-instrumentalizma/viewer>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4KVIIOC3TAKVIQvEg?e=6Km0bT>

Царёва Е. М. Брукнер и брукнерианцы // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 155–158. <https://mus.academy/articles/brukner-i-brukneriantsy>

Йоганнес Брамс

Друскин М. С. И. Брамс : монография. 4-е изд. Ленинград : Музыка, 1988. 96 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb5u-T0AQJAwYndLrg?e=QanZrj>

Зайцева М. Л. Особенности музыкального мышления Йоганнеса Брамса // Траектория науки. Международный электронный научный журнал. 2016. Т. 2. № 9 (14).

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjKUBu_u12Gz_Q2p2AQ?e=zS2Kks

Из переписки Йоганнеса Брамса с Кларой и Робертом Шуманом // Советская музыка, 1972. № 9. С. 83–97. <https://mus.academy/articles/iz-perepiski-iogannesa-bramsa-s-klaroi-i-robertom-shuman>

Царёва Е. М. Брамс у истоков нового времени // История и современность : сб. науч. ст. / ред.-сост. А. Климовицкий, Л. Ковнацкая, М. Сабина. Ленинград : Сов. композитор, 1981. С. 139–145.

Царёва Е. М. К проблеме стиля Брамса // Из истории зарубежной музыки. Москва : Музыка, 1971. С. 19–34.

Юсин Г. Творчество И. Брамса и традиции эпохи барокко: культурный историзм композитора-романтика // Проблемная аура австро-германского романтизма. Киев : Муз. Україна, 1993. С. 21–41.

Антонин Дворжак

Антонин Дворжак : сб. ст. / вступ. ст. И. Ф. Бэлзы; сост. и общ. ред. Л. С. Гинзбурга. Москва : Музыка, 1967. 259 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFMIRLU4B_4mrYOSA?e=45awwJ

Бэлза И. Ф. Антонин Дворжак. Москва; Ленинград : Музгиз, 1949. 226 с.

Бэлза И. Ф. Очерки развития чешской музыкальной классики. Москва ; Ленинград, 1951.

«В волшебном плену»: к 175-летию Антонина Дворжака

<http://www.mgounb.ru/pablik/dvor/files/assets/common/downloads/publication.pdf>

Гулинская З. К. Антонин Дворжак. Москва : Музыка, 1973. 240 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkmsgmm-mcJ53B9Kw?e=Zw9vkr>

Дворжак в письмах и воспоминаниях / сост. О. Шоурек; общ. ред. и вступ. ст. И. Белзы. Москва : Музыка, 1964. 222 с.

Густав Малер

Густав Малер. Письма. Воспоминания / пер. с нем.; сост., вступ. ст. и примеч. И. Барсовой. Изд. 2-е, доп. Москва : Музыка, 1968. 607 с.

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbs-_VDTjoYgnpZH5w?e=ywxCf5

Малер Г. Письма: 1975–1911 гг. / [под ред. И. А. Барсовой; сост., коммент. И. А. Барсовой, Д. Р. Петрова; пер. с нем. С. А. Ошерова, Д. Р. Петрова, С. Е. Шлапобергской]. Санкт-Петербург : Изд-во им. Н. И. Новикова, 2006. 896 с.

Неболюбова Л. С. Малер і експресіоністична драма // Українське музикознавство : наук.-метод. міжвідомчий щорічник. Київ : Муз. Україна, 1976. Вип. 11. С. 93–106.

Друге видання: Густав Малер и экспрессионистическая драма // Неболюбова Л. С. Музыкаведческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 47–64. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4A23k-FUX6VAdPJw?e=YfEHhr>

Ставиченко А. В. Густав Малер та Ріхард Штраус: творчі контакти і співпраця // Часопис Національної музичної академії України : наук. журн. Київ, 2010. № 4 (9). С. 117–126.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxxJvfjB7jMgCltpg?e=3ybuVs>

Тема 3. Духовні жанри пізньоромантичної епохи. «Німецький реквієм» Йоганнеса Брамса. «Легенда про святу Єлизавету» Ференца Ліста

МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

Й. Брамс. Німецький реквієм.

Ф. Ліст. «Легенда про святу Єлизавету».

ЛІБРЕТО І НОТНИЙ МАТЕРІАЛ

Легенда о святой Елизавете. Оратория. Музыка Ф. Листа. Слова Отто Рокетта. Либретто. Москва, 1883. 22 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjJ54NUm6PSxf5woWvg?e=IFUtTu>

Лист Ф. Легенда о святой Елизавете. Оратория. Клавир

Liszt F. Die Legende von der heiligen Elisabeth. Oratorium. Klavier-Auszug

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjJ5567QYn5mPJAY9Gg?e=SOaWCJ>

Партитура / Partitur

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjJ56bMwpwBEBMe-OPQ?e=ybi6IU>

Брамс И. Немецкий реквием. Клавир.

https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb5vnooZPzWq_HNgiA?e=zNzoOQ

Брамс И. Немецкий реквием. Партитура.

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb5wdb3Vvfmt1jXD1w?e=BPbOhl>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>

Йоганнес Брамс

Йоганнес Брамс (1833–1897) // Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. Кн. 2 / под ред. Т. Цытович. Москва : Музыка, 1990. С. 338–509.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkL1c9iuKzWi-UI14_A?e=7qEEt0

Галь Г. Йоганнес Брамс. Творчество и личность // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. А. В. Михайлова. Москва : Радуга, 1986. С. 21–175.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbwCbs-i8BZcZqCmag?e=QYQHux>

Каверина Л. К. Брамс та Біблія. Чотири строгих наспіви // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 4 : Музыка і Біблія : зб. ст. Київ : Друкар, 1999. С. 186–192.

Царёва Е. М. Йоганнес Брамс : монографія. Москва : Музыка, 1986. 383 с.

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLF9ARCNAKmsxNDdeQ?e=rgpAUR>

Ференц Ліст

Кривеженко В. С. Философско-литературная основа духовных кантат Ф. Листа и её влияние на жанровую специфику // Южнорусский музыкальный альманах : научн. журн. Ростов-на-Дону, 2016. № 3 (24). С. 32–36.

<https://cyberleninka.ru/article/n/filosofsko-literaturnaya-osnova-duhovnyh-kantat-f-lista-i-eyo-vliyanie-na-zhanrovuyu-spetsifiku/viewer>

<https://musalm.ru/assets/almanac/2016-3/2-4.pdf>

Кривеженко В. С. Функции словесного текста в ораториях «Легенда о святой Елизавете» и «Христос» // Проблемы музыкальной науки / Уфимский гос. ин-т искусств им. Загира Исмагилова. Уфа, 2012. № 1 (10). С. 236–240.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjMxdhw1sWXjM2RAAEA?e=mlGD4e>

Фадеева О. Венгерская оратория Листа [«Легенда о святой Елизавете»: к истории создания] // Музыкальная жизнь. 1980. № 12. С. 15–16.

Шпак Г. С. Венгерская национально-религиозная идея в хоровом творчестве Ф. Листа: жанрово-стилевые и исполнительские аспекты // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 110 : Виконавське музикознавство в контексті актуальної проблематики історії й теорії музичного виконавства. Київ, 2014. С. 123–133.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnmau_2014_110_14

Шпак Г. С. «Легенда о святой Елизавете» Ф. Листа и традиции романтической интерпретации жанра оратории // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник Одеської державної музичної академії імені А. В. Нежданової. Вип. 8, кн. 1. 2007. С. 105–115.

ДОДАТКОВА

Йоганнес Брамс

Царёва Е. М. Брамс у истоков нового времени // История и современность : сб. науч. ст. / ред.-сост. А. Климовицкий, Л. Ковнацкая, М. Сабинаина. Ленинград : Сов. композитор, 1981. С. 139–145.

Царёва Е. М. К проблеме стиля Брамса // Из истории зарубежной музыки. Москва : Музыка, 1971. С. 19–34.

Ференц Лист

Боршуляк А. М. Музыкальная символика пассионности и принципы её проявления в творчестве Ф. Листа // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник / Одеська держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. 2007. Вип. 8. Кн. 1. С. 135–144.

Деркун Ю. Две версии «Stabat mater» в оратории Листа «Христос» // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 101–106. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstogla.htm>

Друскин М. С. И. Брамс : монография. 4-е изд. Ленинград : Музыка, 1988. 96 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb5u-T0AQJAwYNdLrg?e=QanZrj>

Из переписки Йоганнеса Брамса с Кларой и Робертом Шуманом // Советская музыка, 1972. № 9. С. 83–97. <https://mus.academy/articles/iz-perepiski-iogannesa-bramsa-s-klaroi-i-robertom-shuman>

Самсонова Т. П. Философско-эстетические воззрения Ференса Листа: опыт осмысления к 200-летию со дня рождения // XVI Царскосельские чтения: Человек — гражданин — гражданское общество — правовое государство : материалы междунар. науч. конф., 24–25 апреля 2012 г. Санкт-Петербург : ЛГУ им. А. С. Пушкина, 2012. Т. 3. С. 236–240. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkJYkXXWOyZA5SYKRFA?e=kN0UWC>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ОПЕРА ХІХ СТОЛІТТЯ

Основна література

- Беляковская Н. В.* «Золушка» Дж. Россини и партия Анжелины в репертуаре Чечилии Бартоли // Київське музикознавство. Матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. «Молоді музикознавці України». 2010 р. : зб. ст. / Київський ін-т Р. М. Глієра ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського Київ, 2010. С. 190–198.
<https://docplayer.ru/28422204-Natalya-belyakovskaya-zolushka-dzh-rossini-i-partiya-anzheliny-v-repertuare-zechilii-bartoli.html>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLExFK1rDsR9FXbS7Q?e=WQMnw1>
- Беляковська Н. В.* «Попелюшка» Джоаккіно Россіні на сучасних оперних сценах // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 19–26.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq0yUeh-3lSrY0zLkw?e=SF0zyG>
- Бронфин Е. Ф.* Джоаккино Россини. Жизнь и творчество в материалах и документах / под ред. Г. Л. Головинского, Д. В. Житомирского, М. Д. Сабининой. Москва : Сов. композитор, 1973. 188 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkInM_7PiGTu6I3nQ?e=UL2346
- Вагнер Р.* Избранные работы / сост. и коммент. И. А. Барсовой и С. А. Ошерова ; вступит. ст. А. Ф. Лосева ; пер. с нем. Москва : Искусство, 1978. 695 с. (История эстетики в памятниках и документах).
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkIEYQlp60u9vCpMd2g?e=G9EsBX>
- Вейнсток Г.* Джоаккино Россини. Принц музыки. Москва : Центролиграф, 2003. 496 с. (Великие имена). <https://www.litmir.me/br/?b=197548>
- Виеру Н. И.* «Нюрнбергские мейстерзингеры». Музыкальная форма и драматургия. Москва : Музыка, 1972. 122 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZxRej4AADU_G5_9EA?e=J9gbjY
- Галь Г.* Джузеппе Верди и оперная драматургия // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. С. В. Рожновского. Москва : Радуга, 1986. С. 309–457.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhJm8lTglCIs6zNUw?e=lfL3qD>
- Галь Г.* Рихард Вагнер. Опыт характеристики // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. А. В. Михайлова. Москва : Радуга, 1986. С. 179–306.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhJm8lTglCIs6zNUw?e=lfL3qD>
- Давыдова М. А.* Джакомо Мейербер. Его жизнь и музыкальная деятельность. Санкт-Петербург : Общественная польза, 1892. 78 с.
http://az.lib.ru/d/dawydowa_m_a/text_1892_meyerbeer.shtml

- Дегтярёва Н. И. О тематической работе в «Отелло» и «Фальстафе» Верди // Opera musicologica. 2015. № 2 (24). С. 62–74.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhfE8_WzyTtHQ6OCw?e=TWiTxc
- Дегтярёва Н. И. О тематической работе в «Отелло» и «Фальстафе» Верди // Opera musicologica. 2015. № 2 (24). С. 62–74.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhfE8_WzyTtHQ6OCw?e=TWiTxc
- Дегтярёва Н. И. О тематической работе в «Отелло» и «Фальстафе» Верди // Opera musicologica. 2015. № 2 (24). С. 62–74.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhfE8_WzyTtHQ6OCw?e=TWiTxc
- Друскин М. С. История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>
- Зив С. «Фауст». Путеводитель по опере. Москва : Госмузиздат, 1951. 64 с.
- Иванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посіб. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.
- Кенигсберг А. К. «Кольцо нибелунга» Вагнера. Москва : Музыка, 1959. 84 с.
- Конен В. Дж. История зарубежной музыки : учебник. Вып. 3 : Германия. Австрия. Италия. Франция Польша. С 1789 года до середины XIX века. Изд. 7, доп. и перераб. Москва : Музыка, 1989. 544 с.
Музыкальная культура Италии. С. 371–403.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbsBuQN1uxIJNeSRyg?e=wiKRRKZ>
- Левик Б. В. Рихард Вагнер. Москва : Музыка, 1978. 448 с. («Классики мировой музыкальной культуры»)
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZp3Dls9SR-TsY5mnA?e=eABgZL>
- Мовчан В. О. Специфіка підходу до літературного першоджерела в ліричній «тріаді» Шарля Гуно // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 3 (20). С. 70–78.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq5TofiuLg6CJxOAIa?e=GUgUJQ>
- Музыкальная эстетика Франции XIX века : сб. ст. / сост. текстов, вступ. ст. К. Ф. Бронфин. Москва : Музыка, 1954. 510 с.
- Неболюбова Л. С. Опера «Кармен» Жоржа Бизе сквозь призму интонационного конфликта // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 12 : Історія музики в минулому і сучасності. Київ, 2000. С. 115–134.
Друге видання: Опера «Кармен» Жоржа Бизе: специфика музыкальной драматургии // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 157–175.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb19ecGoWC7kYPHnnQ?e=gLXHJ9>
- Оперы Дж. Верди. Путеводитель. Москва : Музыка, 1970. 424 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhZdKMI5xTog5bNig?e=hXdFyW>
- Орджоникидзе Г. Ш. Оперы Верди на сюжеты Шекспира. Москва : Музыка, 1967. 326 с.

- Платонов А. С.* Оперы Верди 40-х годов. Путеводитель по операм Верди. Алма-Ата, 1998. 140 с. <https://www.belcanto.ru/platonov.html>
- Раку М. Г.* Вагнер : путеводитель. Москва : Классика-XXI, 2007. 320 с. : нот. (Легенды и бренды классической музыки).
- Рихард Вагнер // Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. Кн. 3.* Москва : Композитор, 2003. С. 9–286.
Кн. 3: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkL1VW2KehdCeQcHxCg?e=YgZIJC>
- Сакало О. В.* «Гугеноти» Джакомо Мейербера: залаштункові процеси першої вистави // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2016. № 1. С. 54–64.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2016_1_8
- Сакало О. В.* Приховані тексти інтертексту «Гугенотів» Дж. Мейербера // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 27–35.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq08XQKrpCRuxEmwIA?e=4Wmh2W>
- Соловцова Л.* Джузеппе Верди. 3-е, доп. и перераб. изд. Москва : Музыка, 1981. 416 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbodVSIKizc3UCusew?e=veukxV>
- Фраккароли А.* Гаэтано Доницетти / пер. с итал. И. Константиновой. Санкт-Петербург : Сад искусств, 2003. 336 с. (Библиотека Академии молодых оперных певцов Мариинского театра).
<https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEipwAMOuTD-H1GigzQA?e=VO4Frd>
- Хохловкина А. А.* Жорж Бизе. Москва : Музгиз, 1954. 460 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZp6Z-Ir20J_o3Y00g?e=fk8Scs
- Черкашина М. Р.* Россини-комедиограф и проблемы эволюции итальянской оперы-буффа // Джоаккино Россини: современные аспекты исследования творческого наследия : сб. ст. / под. ред. М. Р. Черкашиной. Киев : КГК им. П. И. Чайковского, 1993. С. 5–24.
Друге видання у збірці: Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 23–38.
Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=hyOL7O>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Известный и неизвестный Джоаккино Россини // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 27 : Й. Гайдн — І. Котляревський: мистецтво оптимізму : зб. наук. пр. / Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2009. С. 136–145.
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Историческая опера эпохи романтизма. Киев : Муз. Україна, 1986. 152 с.
https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLF_xe1PFgzyN7u1-Q?e=wRLRRd
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Страницы оперной истории в картинках и лицах : монография. Харьков : Акта, 2013. 468 с.

Додаткова література

- Бабій О. П.* Прем'єрний показ «Тангейзера» Ріхарда Вагнера у Дрезденській королівській опері // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 2 (19). С. 10–16.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEitsLPoEJE_UA7y5_Vg?e=lig1QX
- Бизе Ж.* Письма / вступит. стаття, пер. с франц., сост. и прим. Г. Т. Филенко. Изд. 2. Москва, 1988. 479 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbs711oTozl5Hg1NXg?e=4FxOgE>
- Богданова Л. К.* Актриса Минна Планер в биографии и творческой судьбе Рихарда Вагнера // Київське музикознавство : зб. ст. / Київський ін-т музики ім. Р. М. Глієра ; НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2011. Вип. 40. С. 74–83.
<https://docplayer.ru/33399515-Aktrisa-minna-planer-v-biografii-i-tvorcheskoy-sudbe-riharda-vagnera.html>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEipsTGYcV-uwPOhnhPA?e=6l5a9J>
- Богданова Л. К.* Рихард Вагнер в начале пути // Київське музикознавство / Київський ін-т музики ім. Р. М. Глієра ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2013. Вип. 47. С. 170–181.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2013_47_20
- Богданова Л. К.* Ріхард Вагнер на початку творчого шляху. Опера «Феї» // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 64–72.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq09EHGG7Gvvd907Pg?e=giF4ag>
- Богданова Л. К.* Творческое становление Рихарда Вагнера. Опера «Свадьба» // Київське музикознавство : зб. ст. / Київський ін-т музики ім. Р. М. Глієра ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2014. Вип. 50. С. 175–185. http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2014_50_23
- Вагнер Р.* Моя жизнь / пер. с нем. Г. А. Ефрона, В. М. Невежиной, А. Я. Острогорской. Москва : Эксмо; Санкт-Петербург : Terra Fantastica, 2003. 864 с.
- Верди Дж.* Избранные письма / пер., вступ. ст. и прим. А. Д. Бушен. Москва : Госмузиздат, 1959. 578 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkYZLB_TP0WFFWNKHDg?e=QEFhPh
- Верди Дж.* Избранные письма / пер., вступ. ст. и прим. А. Д. Бушен. Москва : Госмузиздат, 1959. 578 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkYZLB_TP0WFFWNKHDg?e=QEFhPh
- Верфель Ф.* Верди. Роман оперы. Москва : Музыка, 1991. 320 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLpZlGVb4CuEZoaJQQ?e=K9ZOyK>
- Вопросы оперной драматургии : учеб. пособ. ; сб. ст. / сост., общ. ред. предисл. Ю. Н. Тюлина. Москва : Музыка, 1975. 315 с.
- Гете и музыка. Сборник статей к 250-летию со дня рождения поэта / С.-Петерб. гос. консерватория им. Н. А. Римского-Корсакова ; отв. ред. и сост. А. В. Гусева. Санкт-Петербург : Изд-во СПбГПУ, 2004. 212 с.

- Горелик Н. Г.* Аббат Гуно и его опера «Фауст» // Южно-Российский музыкальный альманах / Ростовская гос. консерватория им. С. В. Рахманинова. 2008. Ростов-на-Дону, 2009. № 5. С. 74–82.
- Гуно Ш.* Воспоминания артиста / вступ. ст. и примеч. Б. В. Левика. Москва : Музгиз, 1962. 120 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb5geyNbUt_nrGL17g?e=oxYVTC
- Донатти-Петтени Дж.* Газetano Доницетти / пер. с итал. Ленинград : Музыка, 1980. 192 с.
- Забара М. В.* Лейпциг у біографії Ріхарда Вагнера // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2018. № 1 (38). С. 30–38. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2018_1_5
- Исаханов Г. Д.* «Фауст» Гуно. Авторский замысел и сценическое воплощение // Вопросы оперной драматургии : сб. ст. / сост. и общ. ред. Ю. Н. Тюлина. Москва, 1975. С. 110–144.
- Кенигсберг А. К.* От Вебера до Рихарда Штрауса. 24 немецкие оперы XIX — первой половины XX вв. история создания. Сюжет. Музыка. Санкт-Петербург, 2010. 226 с.
- Кенигсберг А. К.* Рихард Вагнер. Годы изгнания (1849–1864) : учеб. пособие. Санкт-Петербург, 2008. 180 с.
- Клюйкова О. В.* Маленькая повесть о большом композиторе, или Джоаккино Россини. Москва : Музыка, 1990. 62 с.
<https://libking.ru/books/nonf-/nonf-biography/98761-olga-klyuykova-malenkaya-povest-o-bolshom-kompozitore-ili-dzhoakkino-rossini.html>
https://1drv.ms/w/s!AgefSEct0nnEkLEz_LOnUVcKiZefQA?e=7dZ4bc
- Корчова О. О.* Джузеппе Верді, Ріхард Вагнер і Джакомо Пуччіні як творці авторського музичного театру // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2010. № 2 (7). С. 36–43.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxGYYXAN3yLXsm3RA?e=3d6Llz>
- Костенников А. М.* Ансамблево-хоровой комплекс в музыкальном театре Р. Вагнера. Севастополь : Вебер, 2011. 298 с.
- Крауклис Г. В.* Оперные увертюры Р. Вагнера. Москва : Музыка, 1964. 112 с. (В помощь педагогу-музыканту).
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbhL_dF_uKbGowefjQ?e=2n5vJI
- Кремлёв Ю. А.* Джакомо Мейербер. Очерк жизни и творчества. Ленинград : Музгиз, 1936. 48 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEitNMMGk_UPZGKRyeyw?e=p1s0Up
- Кузнецова А. В., Кузнецов А. В.* Метафоричность лейтмотивной системы в «Кольце нибелунга» Рихарда Вагнера // Наука. Искусство. Культура / Белгородский гос. ин-т искусств и культуры. Белгород, 2016. Вып. 4 (12). С. 34–40.
<https://cyberleninka.ru/article/n/metamorfoznost-leytmotivnoy-sistemy-v-koltse-nibelunga-riharda-vagnera>
- Кулешова Г. Г.* Композиция оперы. Минск : Наука и техника, 1983. 175 с.

- Купець Л. А.* «Кармен» Жоржа Бізе та культурні міфи ХХ століття // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 2 (19). С. 44–59.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2013_2_8
- Лештанберже А.* Рихард Вагнер как поэт и мыслитель. Москва : Алгоритм, 1997. 480 с. (Гений в искусстве).
<http://www.rodon.org/la/rvkpim.htm>
<http://wagner.su/node/147>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpYaVNsirZjJiF4IA?e=BeWw6X>
- Маркези Г.* Опера. Путеводитель. От истоков до наших дней / пер. с итал. Е. П. Гречаной. Москва : Музыка, 1990. 384 с.
- Музыкальная эстетика Франции XIX века : сб. ст. / сост. текстов, вступ. ст. К. Ф. Бронфин. Москва : Музыка, 1954. 510 с.
- Муравская О. В.* «Фауст» Ш. Гуно в русле жанрово-стилевой и мифопоэтической специфики французской лирической оперы // Музичне мистецтво і культура / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2014. Вип. 19. С. 43–52.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mmik_2014_19_7
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkKt-0ULmA2rykJstxA?e=kxctbV>
- Неболюбова Л. С.* Опера «Кармен» Жоржа Бізе сквозь призму інтонаційного конфлікту // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 12 : Історія музики в минулому і сучасності. Київ, 2000. С. 115–134.
- Попова Е. В.* Лейтмотивная система «Кольца нибелунга» в контексте мифомышления Р. Вагнера: к проблеме изучения в курсе истории музыки // Наука. Искусство. Культура / Белгородский гос. ин-т искусств и культуры. Белгород, 2017. Вып. 4 (16). С. 172–177.
<https://cyberleninka.ru/article/n/leytmotivnaya-sistema-koltsa-nibelunga-v-kontekste-mifomyshleniya-r-vagnera-k-probleme-izucheniya-v-kurse-istorii-muzyki/viewer>
- Рихард Вагнер : сб. ст. / Всесоюзный науч.-исслед. ин-т искусствознания ; ред.-сост. Л. В. Полякова. Москва : Музыка, 1987. 230 с.
- Рихард Вагнер. Статьи и материалы / ред. Г. Крауклис. Москва : Музыка, 1974. 200 с.
- Ручьевская Е. А.* «Руслан» Глинки, «Тристан» Вагнера и «Снегурочка» Римского-Корсакова. Стиль. Драматургия. Слово и музыка. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 395 с. <https://www.academia.edu/32034117/>
- Савинов Н. Н.* Жорж Бізе. Москва : Молода гвардія, 2001. 356 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 795).
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkboP1O4i0sdf6XjS7A?e=Co3L9F>
- Сакало О. В.* Фаустіанські мотиви опери «Роберт-Диявол» Джакомо Мейєрбера // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. 2012. № 3 (16). С. 48–56.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq4EDeJEnonpoC0eJA?e=qHX1Es>

- Сердюк О. В.* «Трістан та Ізольда» Ріхарда Вагнера і кінематограф // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2013. № 2 (19). С. 3–9.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2013_2_3
- Соллертинский И. И.* Мейербер. Москва : Музгиз, 1962. 32 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEitNIp2sn52EPxwphKA?e=7bezPP>
- Статьи и рецензии композиторов Франции. Конец XIX — начало XX в. / сост., пер., вступ. ст. и коммент. А. Бушен. Ленинград : Музыка, 1972. 276 с.
- Тароцци Дж.* Верди / сокр. пер. с итал. И. Константиновой. Москва : Молода гвардия, 1984. 352 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 8 / 648).
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkboh_RKec2mp7Y7K0Q?e=BAUmdD
- Татаринцева И. В.* Мифологическое время как основа композиционного плана в драме Р. Вагнера // Вестник Тамбовского университета. 2011. Вып. 11 (103). С. 137–247.
<https://cyberleninka.ru/article/n/mifologicheskoe-vremya-kak-osnova-kompozitsionnogo-plana-v-drame-r-vagnera/viewer>
- Татаринцева И. В.* Символ в системе мифологического мышления Р. Вагнера // Вестник Тамбовского университета. 2011. Вып. 12 (104). С. 273–278.
<https://cyberleninka.ru/article/n/simvol-v-sisteme-mifologicheskogo-myshleniya-r-vagnera/viewer>
- Ферман В. Э.* Оперный театр. Статьи и исследования. Москва : Музгиз, 1961. 359 с.
- Фраккароли А.* Россини. Письма Россини. Воспоминания. / пер. с итал. И. Константиновой. Москва : Правда, 1990. 544 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkYN7-seJ-x3Yf49ftQ?e=C5FCz2>
- Холодова-Богданова Л. К.* Опера Ріхарда Вагнера «Рієнці»: від літературного джерела до музичного втілення // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2018. № 1 (38). С. 39–50. <http://chasopysnmau.com.ua/article/view/135896/132805>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* «Нюрнберзькі мейстерзингери» Ріхарда Вагнера у сучасних режисерських інтерпретаціях // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2010. № 2 (7). С. 25–35.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxHbC4-8oqcJJCv7A?e=mfPEAz>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* В поисках отвергнутого смысла // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 2. С. 46–49.
Т. 2. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpIkr7DLUjBHHZa3A?e=VeWz7q>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Дело Мейербера с дистанции времени // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 89–96.
Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=EfsH6g>
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Историческая опера как мета-жанр // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми,

2002. Т. 1. С 70–78.

Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=EfsH6g>

Черкашина-Губаренко М. Р. Оперний світ Джоаккіно Россіні на сучасній сцені: від серйозного до комічного // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 13–18.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq00At2_4h76T5POMQ?e=kbC0Me

Черкашина-Губаренко М. Р. Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Страницы оперной истории в картинках и лицах : монография. Харьков : Акта, 2013. 468 с.

Черкашина-Губаренко М. Р. Паломничество в Байройт // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 2. С. 50–60.

Т. 2. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpIkr7DLUjBHHZa3A?e=aHmxYx>

Черкашина-Губаренко М. Р. Пять пудов любви и немного коммерции. «Ромео и Джульетта» Ш. Гуно на сцене Национальной оперы Украины // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 2. С. 15–19.

Т. 2. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpIkr7DLUjBHHZa3A?e=qZBe0X>

Черкашина-Губаренко М. Р. Размышления о феномене оперы // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 43–55.

Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=EfsH6g>

Черкашина-Губаренко М. Р. Сны и сновидения в биографии и творчестве Рихарда Вагнера // Черкашина-Губаренко М. Р. Музыка і театр на перехресті епох : у 2 т. Київ ; Суми, 2002. Т. 1. С. 96–102.

Т. 1. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbpLZRnuhiQBcyhGwg?e=vw7V75>

Шюрэ Э. Рихард Вагнер и его музыкальная драма / пер. с фр. Н. М. Розен. Москва : Энигма, 2007. 320 с.

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLIKouBZcp7TwiN5aw?e=gceYhZ>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА І ВОКАЛЬНО-ХОРОВА МУЗИКА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ

Основна література

Барсова И. А. Симфонии Густава Малера. Москва : Сов. композитор, 1975. 496 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkBnDcNOzRG5DJJww?e=P1N5Ki>

Белецкий И. В. Антон Брукнер. 1824–1896. Краткий очерк жизни и творчества : популярная монография. Ленинград : Музыка, 1979. 88 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkPk0rrotfoiKxUcK0g?e=lthVFfa>

Бенestad Ф., Шельдеруп-Эббе Д. Э. Григ — человек и художник / пер. с норв. Москва : Радуга, 1986. 376 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkDypXW28UPm9bzcw?e=39WsKe>

- Бэлза И. Ф.* Антонин Дворжак. Москва; Ленинград : Музгиз, 1949. 226 с.
- Бэлза И. Ф.* Пятая симфония Дворжака. Москва; Ленинград : Музгиз, 1950.
- Галь Г.* Йоганнес Брамс. Творчество и личность // Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера — три мира / пер. А. В. Михайлова. Москва : Радуга, 1986. С. 21–175.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbwCbs-i8BZcZqCmag?e=pnHQf3>
- Гамрат-Курек В. Г.* «Моя Родина» Б. Сметаны. Москва : Музгиз, 1962. 72 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbka_RU4sc7gZnKarA?e=G4uNP0
- Гейрингер К.* Йоганнес Брамс / пер. с нем. Г. Нашатыря ; под ред. Г. Балтер ; предисл. Б. Левика. Москва : Музыка, 1965. 432 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkdrFkCrEfQLoRTkQ?e=q7Vxsj>
- Демченко А. И.* Ференц Лист: вехи эволюции // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 25–42. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstdem.htm>
- Друскин М. С.* История зарубежной музыки : в 6 вып. Вып. 4 : Вторая половина XIX века. 7-е изд., перераб. Санкт-Петербург : Композитор, 2002. 631 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFRVx3FO0RpmgyJzQ?e=il1wxU>
- Егорова В. Н.* Антонин Дворжак : монография. Москва : Музыка, 1997. 616 с. (Классики мировой музыкальной культуры).
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkyMRRNQ81AVhoeUA?e=dtP0q0>
- Егорова В. Н.* Симфонии Дворжака : исследование. Москва : Музыка, 1979. 319 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFVmQftjXUISOun_g?e=FdgM4B
- Зенкин К. В.* Фортепианная миниатюра и пути развития музыкального романтизма. Москва : МГК им. П. И. Чайковского, 1997. 415 с.
- Каверина Л. К.* Брамс та Біблія. Чотири строгих наспіви // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 4 : Музика і Біблія : зб. ст. Київ : Друкар, 1999. С. 186–192.
- Калошина Г. Е.* Третья симфония И. Брамса в вузовском курсе истории музыки (к проблеме идейно-художественной концепции) // Южно-Российский музыкальный альманах / Ростовская гос. консерватория им. С. В. Рахманинова. Ростов-на-Дону, 2010. Вып. 1. С. 46–51.
<https://cyberleninka.ru/article/n/tretya-simfoniya-i-bramsa-v-vuzovskom-kurse-istorii-muzyki-k-probleme-ideyno-hudozhestvennoy-kontseptsii/viewer>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4OFVdpCtg8908ytQ?e=tQMt30>
- Коваль А. А.* Ференц Лист: творческое осмысление Данте и Гете (специфика философско-художественной интеграции контрастных тенденций в романтическом моностиле) // Проблемная аура австро-германского романтизма. Киев : КГК им. П. И. Чайковского, 1993. С. 59–70.
- Коннов В. П.* Восьмая симфония Антона Брукнера в контексте музыкальной герменевтики // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2015. № 175. С. 116–124.
<https://cyberleninka.ru/article/n/vosmaya-simfoniya-antona-bruknera-v->

[kontekste-muzykalnoy-germenevtiki/viewer](https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4HSNn-0Emcgj0xw?e=OQMnLz)

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4HSNn-0Emcgj0xw?e=OQMnLz>

Коннов В. П. Девятая симфония А. Брукнера и её реконструированный финал // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2013. Вып. 159. С. 142–150.

<https://cyberleninka.ru/article/n/devyataya-simfoniya-a-bruknera-i-ee-rekonstruirovannyi-final/viewer>

<https://cyberleninka.ru/article/n/devyataya-simfoniya-a-bruknera-i-ee-rekonstruirovannyi-final/viewer>

https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4JYLCoIewDnF7_AQ?e=IjO4ov

Коннов В. П. Типологические особенности композиционного строения симфоний Антона Брукнера // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2014. № 172. С. 105–115.

<https://cyberleninka.ru/article/n/tipologicheskie-osobennosti-kompozitsionnogo-stroeniya-simfoniya-antona-bruknera/viewer>

<https://cyberleninka.ru/article/n/tipologicheskie-osobennosti-kompozitsionnogo-stroeniya-simfoniya-antona-bruknera/viewer>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4I2Qpj4jh38Vr1Hg?e=gx3QEK>

Краузе Э. Р. Штраус / пер. с нем. Г. В. Нашатыря ; предисл. Б. В. Левика. Москва : Музгиз, 1961. 612 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1Fbwt15kCl42Yrg?e=jbjxxk>

Крауклис Г. В. Романтический программный симфонизм. Проблемы. Художественные достижения. Влияния на музыку XX века. Москва : Московская консерватория, 2012. 312 с.

Крауклис Г. В. Симфонические поэмы Рихарда Штрауса. Москва : Музыка, 1970. 107 с.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbxy-9k4gihvhDJJw?e=o7yZgY>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbxy-9k4gihvhDJJw?e=o7yZgY>

Крауклис Г. В. Симфонические поэмы Ференца Листа. Москва : Музыка, 1974.

141 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkKIsvqsstdWEOZHe3w?e=SPDTNW>

Кривженко В. С. Функции словесного текста в ораториях «Легенда о святой Елизавете» и «Христос» // Проблемы музыкальной науки / Уфимский гос. ин-т искусств им. Загира Исмагилова. Уфа, 2012. № 1 (10). С. 236–240.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjMxdhw1sWXjM2RAAEA?e=mlGD4e>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjMxdhw1sWXjM2RAAEA?e=mlGD4e>

Кривженко В. С. Функции словесного текста в ораториях «Легенда о святой Елизавете» и «Христос» // Проблемы музыкальной науки / Уфимский гос. ин-т искусств им. Загира Исмагилова. Уфа, 2012. № 1 (10). С. 236–240.

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjMxdhw1sWXjM2RAAEA?e=mlGD4e>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjMxdhw1sWXjM2RAAEA?e=mlGD4e>

Кривонос О. Г. Ибсен — Э. Григ. К проблеме героя // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 12 : Історія музики в минулому і сучасності : зб. ст. Київ, 2000. С. 253–266.

Левашова О. Эдвард Григ. Очерк жизни и творчества / общ. ред.

Д. Житомирского. Изд. 2. Москва : Музыка, 1962. 624 с. (Классики мировой музыкальной культуры).

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1QrRXvgjY9WuRkbQ?e=y0Br3L>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1QrRXvgjY9WuRkbQ?e=y0Br3L>

Марек Дж. Рихард Штраус. Последний романтик. Москва : Центрполиграф, 2002. 400 с. https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkbxza09l_QXbgqD-cQ?e=SeqkVK

- Мартынов И. И.* Бедржих Сметана. Очерк жизни и творчества. Москва : Музгиз, 1963. (Классики мировой музыкальной культуры).
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkZsLSR80Yf1db1-YkQ?e=bNSvTt>
- Мильштейн Я. И.* Ференц Лист : в 2 т. Москва : Музыка, 1971. Т. 1. 863 с.; Т. 2. 600 с.
 Т. 1: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblrVUi8tvClEoTcA?e=HtGxTJ>
 Т. 2: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblsLh7Aq0-PGHqY2Q?e=LB6jln>
- Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. Кн. 3. Москва : Композитор, 2003. 449 с.
 Т. 1: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkL1UEC2Rwc-Egzqw8A?e=CsUdLx>
 Т. 2: https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkL1c9iuKzWi-UI14_A?e=7qEEt0
 Т. 3: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkL1VW2KehdCeQcHxCg?e=YgZIJC>
- Неболюбова Л. С.* Інтенції смерті симфонічного мислення Густава Малера. Перші симфонії // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. Київ, 2010. № 4 (9). С. 91–104.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxqsSCYDHGbRqThDg?e=BfWqgY>
 Друге видання: Інтенції смерті в симфоническом мышлении Густава Малера // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 65–94.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1-RphXuzT6teu1dA?e=0UGo91>
- Неболюбова Л. С.* Малеровская симфоническая драматургия: от романтизма к экспрессионизму // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 26–46.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1_74qFsgtUP2VIPw?e=o65WZw
- Неболюбова Л. С.* Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков. Київ : Муз. Україна, 1990. 168 с.
 Друге видання: Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков : учебник // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 214–366.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb16vFQAhxvxgumxig?e=SaHxsX>
- Нилова В. И.* К критическому пересмотру периодизации симфонического творчества А. Брукнера // Анализ, концепции, критика. Статьи молодых музыковедов / сост. Л. Г. Данько. Ленинград : Музыка, 1977. С. 153–165.
- Нилова В. И.* О чертах симфонической драматургии Брукнера // Советская музыка. 1978. № 9. С. 120–124.
<https://mus.academy/storage/magazine/articles/pdfs/compressed/p8NkCRLCCDSC5hMxW12QDQ0USx8sHYwmpHCqQ7ES.pdf>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4iH1DMLuJ8ahZmTg?e=ui9I0h>
- Новак Л.* Понятие «обширности» в музыке Антона Брукнера. Фрагменты / пер. с нем. В. Ерохина // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 167–169.
<https://mus.academy/articles/ponyatie-obshirnosti-v-muzyke-antona-bruknera>

- Новак Л.* Стиль симфонический и стиль церковный / пер. с нем. В. Ерохина // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 159–166.
<https://mus.academy/articles/stil-simfonicheskii-i-stil-tserkovnyi>
- Раппопорт Л. Г.* Антон Брукнер. Москва : Музгиз, 1963. 104 с.
- Розеншильд К.* Густав Малер. Москва : Музыка, 1975. 209 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkIESXdqKkjee86xpuA?e=OwzV4h>
- Роменская Л. А.* Религиозная концепция личности в семантическом пространстве 7 Симфонии А. Брукнера // Наука. Искусство. Культура. 2016. Вып. 1 (9) С. 98–106.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4MVqasUSCinF_QhQ?e=KpNVB5
- Рощенко (Аверьянова) Е.* Первый цикл романтического мифа о Данте и соната-фантазия Ф. Листа // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник / Одеська нац. консерваторія ім. А. В. Нежданової. Одеса : Астропринт, 2000. Вип. 1. С. 59–67.
- Слонимский С.* «Песнь о земле» Г. Малера и вопросы оркестровой полифонии // Вопросы современной музыки. Москва : Гос. муз. изд., 1963. С. 179–201.
- Соллертинский И. И.* Седьмая симфония Брукнера // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Музгиз, 1963. С. 300–316.
https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya
- Соллертинский И. И.* Симфонии Брамса // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Госмузизд, 1956. С. 276–300.
https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya
- Соллертинский И. И.* Симфонии Малера // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Музгиз, 1963. С. 316–335.
https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya
- Соллертинский И. И.* Симфонии Малера // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Музгиз, 1963. С. 316–335.
https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya
- Соллертинский И. И.* Симфонические поэмы Рихарда Штрауса. Ленинград : Ленинградская филармония, 1934. 40 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbob2g8QL3AqdLDEoQ?e=IK0TLM>
- Фадеева О.* Венгерская оратория Листа [«Легенда о святой Елизавете»: к истории создания] // Музыкальная жизнь. 1980. № 12. С. 15–16.
- Филимонова М. Н.* Антон Брукнер // Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. Кн. 3. Москва : Композитор, 2003. С. 332–449.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1J68GvsENqaN6ZPg?e=3H0xxK>
- Филимонова М.* Симфонизм Брукнера как воплощение эпической концепции // Из истории зарубежной музыки. Вып. 3. Москва : Музыка, 1979. С. 128–155.
- Фількевич Г. М.* Музыка в драматичному театрі. Київ, 1998. 94 с.
- Хохлов Ю. Н.* Фортепьянные концерты Ф. Листа. Путеводитель. Москва : Музгиз, 1960. 84 с. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLIX3zIjxkJl4-3jcQ?e=d68rIc>

- Хохловкина А. А. Ж. Бизе. Две сюиты из музыки к «Арлезианке». Москва : Музгиз, 1957. 35 с.*
- Хохловкина А. А. Жорж Бизе. Москва : Музгиз, 1954. 460 с.*
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEk4SR3ftQxJYUjwgCA?e=UgJwhi>
- Царёва Е. М. Иоганнес Брамс : монография. Москва : Музыка, 1986. 383 с. (Классики мировой музыкальной культуры).*
<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkLF9ARCNAKmsxNDdeQ?e=rgpAUR>
- Цуккерман В. Соната си минор Ф. Листа. Москва : Музыка, 1984. 112 с.*
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEk4gZxYjZWYLXYp2pg?e=eZsYcV>
- Шлифштейн Н. С. От Пятой симфонии Бетховена к симфонической концепции Брукнера // Советская музыка. 1978. №9. С. 124–127.*
<https://mus.academy/storage/magazine/articles/pdfs/compressed/p8NkCRLCCDSC5hMxW12QDQ0USx8sHYwmpHCqQ7ES.pdf>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEk4iH1DMLuJ8ahZmTg?e=5o73ML>
- Шпак Г. С. Венгерская национально-религиозная идея в хоровом творчестве Ф. Листа: жанрово-стилевые и исполнительские аспекты // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 110 : Виконавське музикознавство в контексті актуальної проблематики історії й теорії музичного виконавства. Київ, 2014. С. 123–133.*
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnmau_2014_110_14
- Шпак Г. С. «Легенда о святой Елизавете» Ф. Листа и традиции романтической интерпретации жанра оратории // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник Одеської державної музичної академії імені А. В. Нежданової. Вип. 8, кн. 1. 2007. С. 105–115.*

Додаткова література

- Антонин Дворжак : сб. ст. / вступ. ст. И. Ф. Бэлзы; сост. и общ. ред. Л. С. Гинзбурга. Москва : Музыка, 1967. 259 с.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLFMIRLU4B_4mrYOCA?e=45awwJ
- Асафьев Б. В. Эдвард Григ. Ленинград : Музыка, 1986. 87 с.*
- Бэлза И. Ф. Антонин Дворжак. Москва; Ленинград : Музгиз, 1949. 226 с.*
- Белза И. Ф. Очерки развития чешской музыкальной классики. Москва; Ленинград : Музгиз, 1951. 588 с.*
- Бизе Ж. Письма / сост., пер., вступит. ст. и коммент. Г. Г. Филенко. Москва : Музыка, 1988. 479 с.*
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbs711oTozl5Hg1NXg?e=BH5929>
- Боршуляк А. М. Музыкальная символика пассионности и принципы ее проявления в творчестве Ф. Листа // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник / Одеська держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. 2007. Вип. 8. Кн. 1. С. 135–144.*
- Брук М. С. Бизе. Москва : Музгиз, 1938. 304 с.*
- Будяковский А. Пианистическая деятельность Листа. Ленинград : Музыка, 1986. 87 с.*

- «В волшебном плену»: к 175-летию Антонина Дворжака
<http://www.mgounb.ru/pablik/dvor/files/assets/common/downloads/publication.pdf>
- Великович Э. И.* Жорж Бизе (1838–1875). Краткий очерк жизни и творчества. Москва : Музыка, 1969. 96 с.
- Вольская Л.* Лист в Украине: хронология и география // Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. праць. Вип. 20. Харків, 2007. С. 186–196.
- Гаал Д. Ш.* Лист / пер. с венг. Г. Лейбутина ; предисл., примеч., науч. ред. Г. В. Крауклиса. Москва : Молода гвардия, 1977. 320 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 11/572).
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkVTeM7zJkxzFHfeA?e=zf67Wk>
- Ганзбург Г. И.* Три поколения композиторов-романтиков и их отношение к синтетическим жанрам // Ференц Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 12–24. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizsthans.htm>
- Гольдшмидт К.* Наследие Иоганнеса Брамса // Избранные статьи музыковедов ГДР. Москва : Музгиз, 1960. С. 137–152.
- Григ Э.* Избранные статьи и письма / пер. Ю. Яхниной; сост., коммент., вступит. ст. О. Е. Левашевой. Москва : Музыка, 1966. 448 с.
- Гриндэ Н.* История норвежской музыки / сокр. пер. с норвеж. Т. А. Алимова — Ленинград : Музыка, 1982. 191 с.
- Гулинская З. К.* Антонин Дворжак. Москва : Музыка, 1973. 240 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbkmsgmm-mcJ53B9Kw?e=Zw9vkr>
- Гулинская З. К.* Бедржих Сметана / ред. И. Бэлза. Москва : Молода гвардия, 1959. 272 с. (Жизнь замечательных людей. Вып. 19/285).
<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkbkkyTs7sQ7EzM3g?e=hzQrMe>
<https://www.litmir.me/bs/?rs=5%7C1%7C0>
- Густав Малер.* Письма. Воспоминания / пер. с нем.; сост., вступ. ст. и примеч. И. Барсовой. Изд. 2-е, доп. Москва : Музыка, 1968. 607 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbs-VDTjoYgnpZH5w?e=ywxCf5>
- Дворжак в письмах и воспоминаниях* / сост. О. Шоурек; общ. ред. и вступ. ст. И. Белзы. Москва : Музыка, 1964. 222 с.
- Демченко А. И.* Ференц Лист: вехи эволюции // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 25–42. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstdem.htm>
- Деркун Ю.* Две версии «Stabat mater» в оратории Листа «Христос» // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 101–106. («Харьковские ассамблеи»).
<http://hansburg.narod.ru/lizstogla.htm>

- Друскин М. С. И. Брамс : монография. 4-е изд. Ленинград : Музыка, 1988. 96 с.*
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb5u-T0AQJAWyNdLrg?e=QanZrj>
- Забара М. В. Віктор Івановський: редакція сонати h-moll Ференца Ліста (ще один штрих до теми «Ліст і Україна») // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2011. № 4 (13). С. 10–16.*
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1WVzxtaFY_9brJWg?e=VI3TUQ
- Зайцева М. Л. Особенности музыкального мышления Иоганнеса Брамса // Траектория науки. Международный электронный научный журнал. 2016. Т. 2. № 9 (14).*
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjKUBu_u12Gz_Q2p2AQ?e=zS2Kks
- Зенкин К. В. Слово в фортепианных произведениях Листа // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 43–47 («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstzenk.htm>*
- Зинькевич Е. С. Киевские дни Ференца Листа // Зинькевич Е. С. Концерт и парк на Крутояре... Киев музыкальный XIX — начала XX ст.: очерки. Киев : Дух і літера, 2003. С. 18–44.*
- Иванова И. Л. Мизитова А. А. Мотив-initio в симфонических поэмах Ф. Листа и его роль в становлении художественной идеи // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 48–54. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstivanmizit.htm>*
- Из переписки Иоганнеса Брамса с Кларой и Робертом Шуманом // Советская музыка, 1972. № 9. С. 83–97. <https://mus.academy/articles/iz-perepiski-iogannesa-bramsa-s-klaroi-i-robertom-shuman>*
- Калошина Г. Е. Проблема концепции и становление «интонационной фабулы» в поздних симфониях Антона Брукнера // Южно-Российский музыкальный альманах / Ростовская гос. консерватория им. С. В. Рахманинова. Ростов-на-Дону, 2005. № 2. С. 159–168.*
<https://musalm.ru/assets/almanac/alm2005.pdf#page=159>
<https://cyberleninka.ru/article/n/problema-kontseptsii-i-stanovlenie-intonatsionnoy-fabuly-v-pozdnih-simfoniyah-antona-bruknera/viewer>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4Nertxk2gBziCo5g?e=Gg8F68>
- Каверина Л. К. Симфонические поэмы Ф. Листа «Орфей», «Прометей»: к трактовке античного мифа // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. С. 55–61 («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstkaverina.htm>*
- Карасек Б. Бедржих Сметана / пер. с чеш. Л. Лазарева ; ред. М. Галушкова. Bratislava : Editio Supraphon Praha, 1967. 178 с.*
- Кенигсберг А. К. Рихард Штраус в Петербурге // Немецко-русские музыкальные связи : сб. ст. / ред.-сост. А. К. Кенигсберг. Санкт-Петербург : СПбГК им. Н. А. Римского-Корсакова, 2002. С. 116–133.*

- Кияновська Л. О.* Сприйняття творчості Ф. Ліста у Львові // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журн. Київ, 2011. № 4 (13). С. 3–9.
https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq1QfW_t1wIs22akcw?e=0ehEoN
- Коннов В. П.* Антон Брукнер и Вена на рубеже веков // Музыкальная академия. 2006. № 4. С. 172.
<https://mus.academy/articles/anton-brukner-i-vena-na-rubezhe-xix-xx-vekov>
- Коннов В.* Фаустовские мотивы в творчестве Ф. Листа // Музыковедение. 2006. № 1. С. 2–10.
- Левашова О. Е.* Ференц Лист: молодые годы. Москва : Музыка, 1998. 331 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblPeHfL6iDw5sIPtA?e=QxuBpz>
- Малер Г.* Письма: 1975–1911 гг. / [под ред. И. А. Барсовой; сост., коммент. И. А. Барсовой, Д. Р. Петрова; пер. с нем. С. А. Ошерова, Д. Р. Петрова, С. Е. Шлапобергской]. Санкт-Петербург : Изд-во им. Н. И. Новикова, 2006. 896 с.
- Мамуна Н. В.* Симфонические поэмы Листа. Ленинград : Ленинградская гос. филармония, 1940. 72 с.
- Москвина О. О.* Катарсическая трактовка смерти в симфонической поэме Р. Штрауса «Смерть и просветление» // Театр. Живопись. Кино. Музыка : ежеквартальный альманах / под ред. К. Л. Мелик-Пашаевой. Москва : ГИТИС, 2012. № 2. С. 155–165.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkblBRjlr2nVmhOZ77A?e=JXggk1>
- Москвина О. О.* Симфонические сочинения Р. Штрауса с позиций нарратологии // Музыковедение. 2013. № 2. С. 10–18.
- Москвина О. О.* Трактовка жанра скерцо в симфонической поэме Р. Штрауса «Тиль Уленшпигель» // Музыка и время. Москва, 2010. № 5.
- Неболюбова Л. С.* Брукнер і Вагнер: новий варіант постановки старої проблеми // Українське музикознавство : наук.-метод. зб. Київ, 2001. Вип. 30. С. 228–236.
Друге видання: Антон Брукнер и Рихард Вагнер: новый вариант постановки старой проблемы // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 95–104.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbl4GkKjBU8RqGYMBKg?e=3db4bW>
- Неболюбова Л. С.* Малер і експресіоністична драма // Українське музикознавство : наук.-метод. міжвідомчий щорічник. Київ : Муз. Україна, 1976. Вип. 11. С. 93–106.
Друге видання: Густав Малер и экспрессионистическая драма // Неболюбова Л. С. Музыковедческие искания. Статья. Творческие портреты. Учебно-методические материалы. Киев : НМАУ им. П. И. Чайковского, 2020. С. 47–64. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkbl4A23k-FUX6VAdPJw?e=YfEHhr>
- Павлючик С. К.* «Альпийская симфония» Рихарда Штрауса: к 100-летию создания // Вестник музыкальной науки. Новосибирск : Изд-во НГК

- им. М. И. Глинки, 2015. Вып. 3 (9). С. 100–114.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb1CRBk9D0prj95zbg?e=PxtF1G>
- Петров Д. Р.* Из истории брукнерианы // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 173–175. <https://mus.academy/articles/iz-istorii-brukneriany>
- Р. Штраус и Р. Роллан.* Переписка. Выдержки из дневника. Кн. 3. Москва : Музгиз, 1960.
- Рощенко (Аверьянова) Е. Г.* Первый цикл романтического мифа о Данте и соната-фантазия Ф. Листа // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник. Вип. 1 / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса : Астропринт, 2000. С. 59–67.
- Сабольчи Б.* История венгерской музыки / пер. с венгер. Й. Грубер; ред. рус. пер. И. И. Мартынов. Будапешт : Корвина, [1964]. 246 с.
- Сабольчи Б.* Последние годы Ференца Листа / пер. с венгер. Будапешт : Изд. Академии наук Венгрии, 1959. 140 с.
- Савинов Н.* Жорж Бизе. Москва : Молода гвардия, 2001. 356 с. (Жизнь замечательных людей).
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkboP1O4i0sdf6XjS7A?e=S50DzW>
- Самсонова Т. П.* Философско-эстетические воззрения Ференса Листа: опыт осмысления к 200-летию со дня рождения // XVI Царскосельские чтения: Человек — гражданин — гражданское общество — правовое государство : материалы междунар. науч. конф., 24–25 апреля 2012 г. Санкт-Петербург : ЛГУ им. А. С. Пушкина, 2012. Т. 3. С. 236–240.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkJYkXXWOyZA5SYKRFA?e=kN0UWC>
- Слонимский С. М.* Творческий облик Листа. Взгляд из XXI века. Эссе современного композитора. Санкт-Петербург : Композитор • Санкт-Петербург, 2010. 24 с.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkLIVeduqzVpjCx21NA?e=QJYrGf>
- Соллертинский И. И.* Исторические типы симфонической драматургии // Соллертинский И. И. Исторические этюды. Ленинград : Госмузизд, 1956. С. 335–346.
https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb4Fh_q6ztA1-baUjg?e=jjXvya
- Ставиченко А. В.* Густав Малер та Рихард Штраус: творчі контакти і співпраця // Часопис Національної музичної академії України : наук. журн. Київ, 2010. № 4 (9). С. 117–126.
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxxJvfjB7jMgCltpg?e=3ybuVs>
- Томашевский И. В.* Моцартовские традиции в симфоническом творчестве Антона Брукнера // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Санкт-Петербург, 2012. № 152. С. 124–130.
<https://cyberleninka.ru/article/n/motsartovskie-traditsii-v-simfonicheskom-tvorchestve-antona-bruknera/viewer>
<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkb4KVIOC3TAKVIQvEg?e=6Km0bT>
- Томашевский И. В.* Оркестр симфоний Антона Брукнера в свете исторических традиций австро-немецкого инструментализма // Известия Российского

государственного педагогического университета имени А. И. Герцена.
Санкт-Петербург, 2012. № 133. С. 159–164.

<https://cyberleninka.ru/article/n/orkestr-simfoniy-antona-bruknera-v-svete-istoricheskikh-traditsiy-avstro-nemetskogo-instrumentalizma/viewer>

<https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEkPk9cYVyv1Yjwkmh4Q?e=KZbMDF>

Ференц Лист и проблемы синтеза искусств : сб. науч. тр. / Ин-т музыкознания ; сост. Г. И. Ганзбург ; общ. ред. Т. Б. Веркиной. Харьков : Каравелла, 2002. 336 с. («Харьковские ассамблеи»). <http://hansburg.narod.ru/lizstogla.htm>

Ханкиш Я. Если бы Лист вёл дневник. Будапешт : Изд-во Корвина, 1962. 188 с. (Книги-дневники).

<https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEkb1DqtT2-s49iCqG2Q?e=da4stE>

Царёва Е. М. Брамс у истоков нового времени // История и современность : сб. науч. ст. / ред.-сост. А. Климовицкий, Л. Ковнацкая, М. Сабина. Ленинград : Сов. композитор, 1981. С. 139–145.

Царёва Е. М. Брукнер и брукнерианцы // Музыкальная академия. Москва, 1997. № 2. С. 155–158. <https://mus.academy/articles/brukner-i-brukneriantsy>

Царёва Е. М. Вариационные циклы в фортепианной музыке И Брамса и вопросы стиля // Труды кафедры теории и истории музыки Московской консерватории. Москва : МоЛГК, 1966. С. 5–42.

Царёва Е. М. К проблеме стиля Брамса // Из истории зарубежной музыки. Москва : Музыка, 1871. С. 19–34.

Юсин Г. Творчество И. Брамса и традиции эпохи барокко: культурный историзм композитора-романтика // Проблемная аура австро-германского романтизма. Киев : Муз. Україна, 1993. С. 21–41.

З М І С Т

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	2
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
Модуль III. Західноєвропейська музика XIX століття	4
Змістовий модуль 1. Західноєвропейська опера XIX століття	4
Тема 1. Шляхи розвитку західноєвропейської опери XIX століття. Опера-буффа в італійському музичному театрі. «Попелюшка» Джоаккіно Россіні. «Дон Паскуале» Гаetano Доніцетті.....	4
Тема 2. Жанровий синтез та симфонізація оперної дії у «великій» лірико-комічній опері Ріхарда Вагнера «Нюрнберзькі майстерзингери». «Фальстаф» Джузеппе Верді як підсумок синтетичних тенденцій у розвитку комічного оперного жанру	6
Тема 3. Жанр історичної опери у французькій культурі. «Гугеноти» Джакомо Мейєрбера	9
Тема 4. Історичні сюжети у творчості Джузеппе Верді. Історія і романтична драма. «Дон Карлос»	10
Тема 5. Літературні впливи в італійській опері. Джузеппе Верді та Вільям Шекспір. «Отелло»	12
Тема 6. Літературні впливи у французькій ліричній опері. Творчість Йоганна Вольфганга Гете і Вільяма Шекспіра в опері XIX століття. «Фауст» та «Ромео і Джульєтта» Шарля Гуно.....	14
Тема 7. Ріхард Вагнер. Реформаторські принципи музичного театру. «Лоенгрін». «Летючий голландець». «Тангейзер». Міфотворча концепція тетралогії «Перстень нібелунга»	16
Змістовий модуль 2. Інструментальна і вокально-хорова музика другої половини XIX століття	21
Тема 1. Програмний симфонізм. Симфонічна поема і симфонія. Ференц Ліст. Симфонічні поеми «Мазепа» і «Тассо», «Фауст-симфонія». Бедржих Сметана. Програмно-симфонічний цикл «Моя Батьківщина». Ріхард Штраус. Симфонічні поеми «Дон Жуан», «Веселі пригоди Тіля Уленшпігеля».....	21

Тема 2. Розвиток жанру симфонії. Симфонія у творчості Антоніна Брукнера, Йоганнеса Брамса, Антоніна Дворжака, Густава Малера.....	26
Тема 3. Духовні жанри пізньоромантичної епохи. «Німецький реквієм» Йоганнеса Брамса. «Легенда про святу Єлизавету» Ференца Ліста.....	33
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	36
Змістовий модуль 1. Західноєвропейська опера XIX століття.....	36
Основна література	36
Додаткова література	39
Змістовий модуль 2. Інструментальна і вокально-хорова музика другої половини XIX століття.....	43
Основна література	43
Додаткова література	48